

Երևանի ավագանու 2023թ. ընտրությունների համար կազմավորված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն ունի 8 անդամ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում անդամ նշանակում են Ազգային ժողովում խմբակցություն ունեցող կուսակցությունը և կուսակցությունների դաշինքները՝

- «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցություն՝ 2 անդամ,
- «Հայաստան» դաշինք՝ 2 անդամ,
- «Պատիվ ունեմ» դաշինք՝ 2 անդամ,

համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով՝ 2 անդամ:

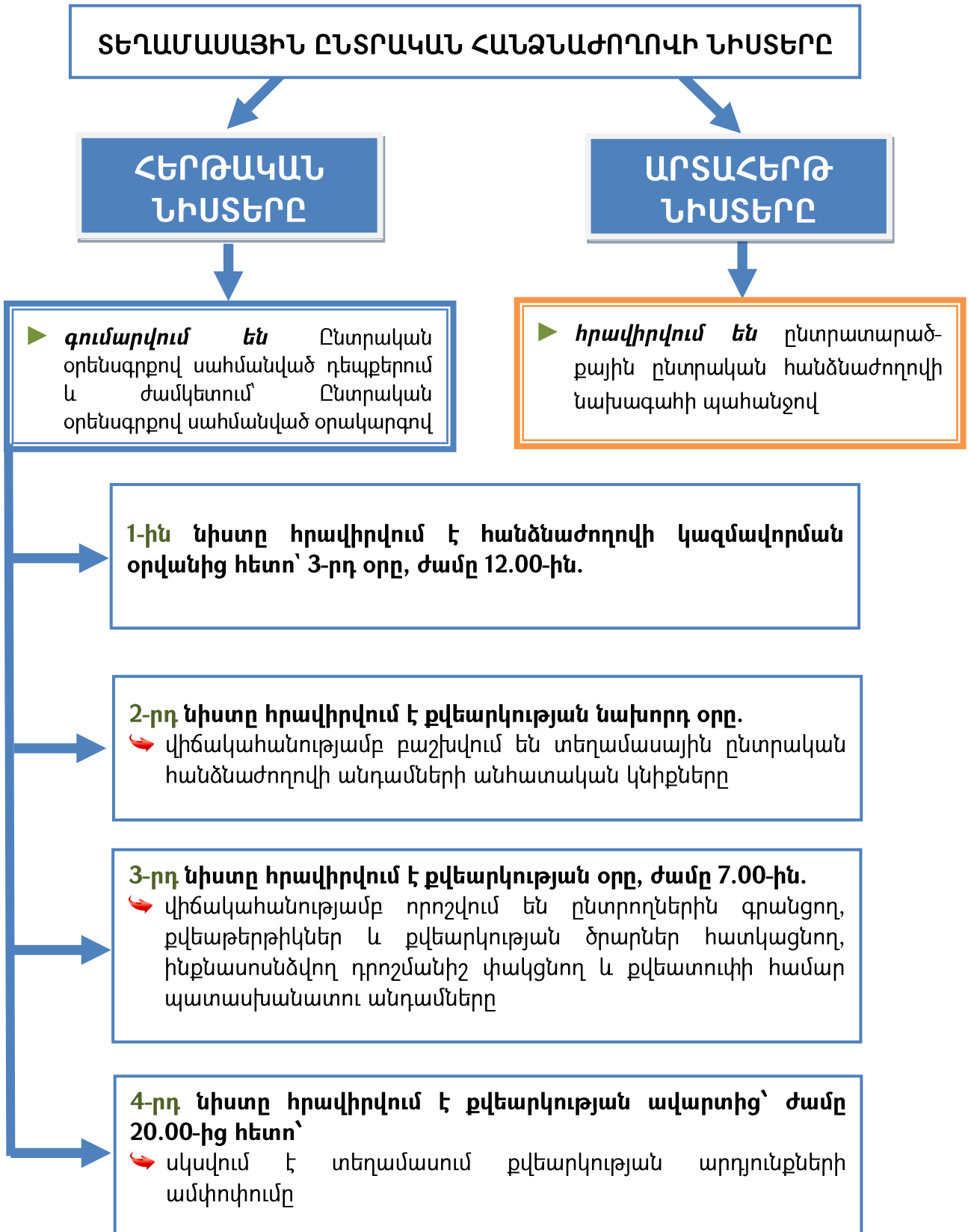
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը նշանակվում են համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն

իր լիազորություններն իրականացնելիս անկախ է և որևէ միջամտություն նրա գործունեությանն արգելվում է,
իր լիազորություններն իրականացնում է օրինականության, կոլեգիալության և հրապարակայնության սկզբունքների հիման վրա:

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքները ղեկավարում է հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նրա հանձնարարության կամ բացակայության դեպքում՝ հանձնաժողովի քարտուղարը:



- ▶ Նիստերն անցկացվում են տեղամասային կենտրոնում
- ▶ **Նիստն իրավազոր է, եթե նիստին ներկա են Հանձնաժողովի անդամների կեսից ավելին**
- ▶ Հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ նիստին իր մասնակցությունը նշում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում՝ ստորագրելով իր ազգանվան դիմաց
- ▶ Նիստը վարում է Հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նրա հանձնարարության կամ բացակայության դեպքում՝ Հանձնաժողովի քարտուղարը
- ▶ **Հանձնաժողովի անդամը քվեարկում է անձամբ՝ կողմ կամ դեմ**
- ▶ Որոշումն ընդունվում է, եթե կողմ է քվեարկել նիստին ներկա հանձնաժողովի անդամների թվի կեսից ավելին, բացառությամբ Ընտրական օրենսգրքով սահմանված դեպքերի
- ▶ Նիստում հարցերը քննարկվում և գործառույթներն իրականացվում են Ընտրական օրենսգրքով և Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումներով սահմանված հաջորդականությամբ և կարգով
- ▶ **Քվեարկության ավարտից հետո՝ մինչև ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրություն կազմելը, Հանձնաժողովի նիստը չի կարող ընդհատվել**
- ▶ **Հանձնաժողովի անդամները վերնազգեստի վրա պարտադիր կարգով տեսանելի ձևով պետք է կրեն իրենց վկայականները**

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների կարգավիճակը _____

Հանձնաժողովի անդամն իրավունք ունի՝

- ✓ նախապես ծանոթանալու Հանձնաժողովի քննարկմանը ներկայացվող հարցերին և փաստաթղթերին,
- ✓ ելույթ ունենալու Հանձնաժողովի նիստում,
- ✓ ներկայացնելու առաջարկություններ, առարկություններ և պահանջելու, որ այդ հարցով անցկացվի քվեարկություն,
- ✓ նիստի մասնակիցներին տալու հարցեր, ստանալու պատասխաններ,
- ✓ հայտնելու քվեարկության նախապատրաստման, կազմակերպման և անցկացման վերաբերյալ իր կարծիքը,
- ✓ պահանջելու, որ իր գնահատականն արձանագրվի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում, եթե գտնում է, որ քվեարկության նախապատրաստման, քվեարկության և արդյունքների ամփոփման ընթացքում կատարվել է Ընտրական օրենսգրքով նախատեսված կարգի խախտում,
- ✓ իրականացնելու Ընտրական օրենսգրքով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է՝

- ✓ կատարել Հանձնաժողովի նախագահի՝ իր իրավասության սահմաններում տված հանձնարարությունները,
- ✓ մասնակցել Հանձնաժողովի աշխատանքներին և կատարել իր լիազորությունները,
- ✓ մասնակցել Հանձնաժողովի նիստերին և քվեարկությանը,
- ✓ ստորագրել քվեարկության արդյունքների արձանագրությունը,
- ✓ մասնակցել ընտրական հանձնաժողովի անդամների համար կազմակերպվող մասնագիտական դասընթացներին,
- ✓ կրել Ընտրական օրենսգրքով սահմանված այլ պարտականություններ:

Ընտրական հանձնաժողովի անդամներին արգելվում է նախընտրական քարոզչություն կատարել և ցանկացած բնույթի քարոզչական նյութ տարածել:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը վարձատրվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նվազագույն ամսական աշխատավարձի անվանական չափի կրկնապատիկի, հանձնաժողովի քարտուղարը՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի վարձատրության 70 տոկոսի, իսկ հանձնաժողովի անդամները՝ նվազագույն ամսական աշխատավարձի անվանական չափով: Հայաստանի Հանրապետությունում նվազագույն ամսական աշխատավարձը 75.000 դրամ է: («Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» ՀՀ օրենք ՀՕ-66-Ն, 29.12.2003թ.):

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները վարձատրվում են ընտրությունների արդյունքներն ամփոփելուց հետո:

- ➔ ***Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, հանձնաժողովի քարտուղարին կամ անդամին վարձատրություն չի տրվում, եթե նա չի ստորագրել ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունը, կամ եթե նրա լիազորությունները վաղաժամկետ դադարել են:***

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարում են, եթե՝

- ✗ նա չունի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում նշանակվելու իրավունք,
- ✗ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, քարտուղարը կամ հանձնաժողովի անդամը ներկայացրել է այդ պաշտոնից ինքնաբացարկի մասին դիմում,
- ✗ զորակոչվել է,
- ✗ դատապարտվել է ՀՀ քրեական օրենսգրքի 210-224-րդ հոդվածներով նախատեսված հանցանքների համար՝ անկախ դատվածությունը մարված կամ վերացված լինելու հանգամանքից, կամ դատապարտվել է դիտավորությամբ կատարված միջին ծանրության, ծանր կամ առանձնապես ծանր հանցագործության համար, և դատվածությունը մարված կամ հանված չէ, կամ նրա նկատմամբ որպես խափանման միջոց ընտրվել է կալանավորումը, կամ որպես պատիժ կիրառվել է կարճաժամկետ ազատազրկում կամ ազատազրկում:

Ինքնաբացարկի մասին դիմում կարող է ներկայացվել **մինչև 2023թ. սեպտեմբերի 12-ը, ժամը 18:00-ն:**

- ! Ինքնաբացարկի մասին դիմումը դիմումատուն ներկայացնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին,
- ! այդ մասին անհապաղ տեղեկացնում է իրեն նշանակողին,
- ! դիմումը պետք է պարունակի դիմումատուի ազգանունը, անունը, հայրանունը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի համարը, դիմում ներկայացնելու օրը, ամիսը, տարեթիվը և ժամը,
- ! դիմումը պետք է ստորագրված լինի դիմումատուի կողմից:

Առանձին ընտրական տեղամասերում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին որոշում ընդունվելու կամ այդ ընտրական տեղամասերում վերաքվեարկություն նշանակվելու դեպքում այդ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների լիազորությունները համարվում են վաղաժամկետ դադարած, և նրանք չեն կարող ընդգրկվել վերաքվեարկություն անցկացնող տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կազմերում:

Հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի պաշտոնանկության կարգը _____

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ կարող են պաշտոնանկ արվել **միայն, եթե քվեարկության նախորդ օրը կամ քվեարկության օրը ցուցաբերում են ակնհայտ անգործություն**, որի հետևանքով կարող է վտանգվել քվեարկության նախապատրաստումը կամ քվեարկության բնականոն ընթացքը կամ քվեարկության արդյունքների ամփոփումը:

Այդ դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ կամ քարտուղար նշանակում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմից:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը կարող է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ վաղաժամկետ դադարեցնել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները, **եթե հանձնաժողովի անդամը կոպտորեն խախտել է Ընտրական օրենսգրքի դրույթները** (բացառությամբ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հերթական նիստերից անհարգելի բացակայության դեպքի):

(ԸՕ 45-րդ հոդված, մասեր 5, 8)

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունները դադարում են ընտրության ավարտից հետո՝ համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի կողմից ընտրության արդյունքներն ամփոփվելուց 7 օր հետո:

Ընտրությունների արդյունքները դատարան բողոքարկվելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունները դադարում են դատական ակտի հրապարակման օրվա հաջորդ օրը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, ինչպես նաև քվեարկության ամբողջ ընթացքում տեղամասային կենտրոնում և քվեարկության արդյունքներն ամփոփելու ընթացքում քվեարկության սենյակում կարող են ներկա գտնվել՝

- ! Կենտրոնական և ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների անդամները՝ համապատասխան հանձնաժողովի նախագահի համաձայնությամբ կամ հանձնարարությամբ,
- ! ընտրություններին մասնակցող յուրաքանչյուր կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի **1 ՎՍՏԱՀՎԱԾ ԱՆՁ**,
- ! յուրաքանչյուր զանգվածային լրատվության միջոցը ներկայացնող **1 ԼՐԱԳՐՈՂ** և **1 ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ** կամ **ՏԵՍԱՁԱՅՆԱԳՐՄԱՆ 1 ՕՊԵՐԱՏՈՐ**,
- ! յուրաքանչյուր միջազգային կազմակերպությունից մինչև **2 ԴԻՏՈՐԴ՝** թարգմանչի ուղեկցությամբ,
- ! տեղական դիտորդների դեպքում՝ յուրաքանչյուր կազմակերպությունից՝ **1 ԴԻՏՈՐԴ**,
- ! համատեղ դիտորդական առաքելություն իրականացնող տեղական կազմակերպություններից միասնական՝ **2 ԴԻՏՈՐԴ**,
- ! Հայաստանի Հանրապետությունում հավատարմագրված դիվանագիտական և հյուպատոսական ներկայացուցչությունների և այլ պետությունների ընտրական մարմինների ներկայացուցիչները՝ այցելուի կարգավիճակով,
- ! թեկնածուն՝ միայն տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփման նիստին:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրական հանձնաժողովների նիստերը, այդ թվում՝ տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփման նիստը, ինչպես նաև քվեարկության ընթացքը վստահված անձինք, դիտորդները, այցելուները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները կարող են **լուսանկարել, տեսանկարահանել՝ չխախտելով ընտրողների քվեարկության գաղտնիության իրավունքը:**

Վստահված անձինք, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները, դիտորդները, այցելուները վերնազգեստի վրա **ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԱՐԳՈՎ ՏԵՍԱՆԵԼԻ ՁԵՎՈՎ ՊԵՏՔ Է ԿՐԵՆ** նիստում ներկա գտնվելու իրավունքը հավաստող վկայական:



Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահն **ԱՐԳԵԼՈՒՄ Է** ընտրական հանձնաժողովում, իսկ քվեարկության ընթացքում՝ նաև քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու իրավունք չունեցող անձանց, ինչպես նաև վերնազգեստի վրա առանց համապատասխան վկայականի անձանց ներկայությունն ընտրական հանձնաժողովում և քվեարկության սենյակում:

(ԸՕ 46-րդ հոդված, մաս 8)

Վստահված անձինք ընտրությունների ժամանակ ներկայացնում են կուսակցություններին, կուսակցությունների դաշինքին: Երևանի ավագանու ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքի **ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուները չեն կարող ունենալ վստահված անձ:**

Վստահված անձն իրավունք ունի՝

- **խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցելու ընտրական հանձնաժողովի նիստերին:** Վստահված անձը խորհրդակցական ձայնի իր իրավունքն իրացնում է նիստը վարողի կողմից ձայն ստանալուց հետո,
- **հետևելու քվեաթերթիկների և ինքնաստանձվող դրոշմանիշերի փոխադրման, պահպանման և հաշվարկման գործընթացներին:**

Վստահված անձինք կարող են քվեարկության նախորդ օրը հետևել ընտրական փաստաթղթերը և տեխնիկական սարքավորումները տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հարկացնելու գործընթացին: Քվեարկությանը նախորդող և քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում չմիջամտելով հանձնաժողովի աշխատանքներին՝ հետևել քվեաթերթիկների և ինքնաստանձվող դրոշմանիշերի հաշվարկման և պահպանման գործընթացներին:

- **քվեարկության ընթացքում ներկա գտնվելու քվեարկության սենյակում,**
- **լուսանկարել, տեսանկարահանել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստերը, քվեարկության ընթացքը, ինչպես նաև քվեարկության արդյունքների ամփոփման գործընթացը,**
- **տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, քարտուղարի կամ հանձնաժողովի անդամներից որևէ մեկի ներկայությամբ, ում կհանձնարարի հանձնաժողովի նախագահը, ծանոթանալու՝**
 - ✓ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին,
 - ✓ դատարանի համապատասխան վճիռներին, ընտրողին տրամադրած լիազոր մարմնի համապատասխան տեղեկանքին,
- **չմիջամտելով ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին և չխաթարելով քվեարկության ընթացքը՝ ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ և նշումներ ընտրական փաստաթղթերից,**

Քվեարկության ընթացքում ԱՐԳԵԼՎՈՒՄ Է:

- ✓ ծանոթանալ քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ցուցակներին,
- ✓ կատարել քաղվածքներ և նշումներ քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ցուցակներից և քվեարկության կտրոններից:

- չմիջամտելով հանձնաժողովի անդամի և տեխնիկական սարքավորումը սպասարկող մասնագետի աշխատանքներին՝ ներկա գտնվելու հանձնաժողովի՝ ընտրողների նույնականացումն իրականացնող, քվեաթերթիկ և քվեարկության ծրար հատկացնող անդամների և մասնագետի, քվեատուփը հսկող անդամի կողքին և հետևելու նրանց աշխատանքներին,
- պահանջելու, որ հանձնաժողովի անդամն ստուգի ընտրողի անձը հաստատող փաստաթուղթը,
- քվեարկության արդյունքներն ամփոփելիս ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, քարտուղարի կամ հանձնաժողովի անդամներից որևէ մեկի ներկայությամբ, ում կհանձնարարի հանձնաժողովի նախագահը, ծանոթանալու քվեարկված քվեաթերթիկներին,
- պահանջելու, որ իր գնահատականն արձանագրվի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում, եթե համարում է, որ քվեարկության նախապատրաստման, քվեարկության և արդյունքների ամփոփման ընթացքում կատարվել է Ընտրական օրենսգրքով նախատեսված կարգի խախտում,
- ստորագրելու հաշվարկված և տեսակավորված քվեաթերթիկների փաթեթների վրա,
- ստորագրելու փակված ընտրական փաստաթղթերի մեկանգամյա օգտագործման պարկի վրա:

Գրանցամատյանում գրառվում են ստորագրողի անունը, ազգանունը, դրվում է ստորագրության նմուշը:

- ստանալու ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունից քաղվածք՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրություններով և հանձնաժողովի կնիքով,
- ստանալու տեխնիկական սարքավորման միջոցով տպված ավարտական տեղեկանքի մեկ օրինակ,
- վերահաշվարկի ժամանակ ծանոթանալու ընտրական փաստաթղթերի պարկում գտնվող փաստաթղթերին, քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ցուցակներին, ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ,
- ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքների վերաբերյալ հանձնաժողովի նախագահին ներկայացնելու դիտարկումներ և առաջարկություններ,
- Ընտրական օրենսգրքով սահմանված կարգով և դեպքերում բողոքարկելու ընտրական հանձնաժողովների որոշումները, գործողությունները, անգործությունը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր կամ իր վստահորդի՝ Ընտրական օրենսգրքով սահմանված իրավունքը:

Դիտորդները ներկայացնում են միջազգային կազմակերպություններ, Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա հասարակական կազմակերպություններ:

Այցելուներ են՝ Հայաստանի Հանրապետությունում հավատարմագրված դիվանագիտական և հյուպատոսական ներկայացուցչությունների ներկայացուցիչները, ինչպես նաև այլ պետությունների ընտրական մարմինների ներկայացուցիչները:

Դիտորդը, այցելուն, ՋԼՄ ներկայացուցիչն իրավունք ունեն՝

- ✓ ներկա գտնվելու ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, իսկ քվեարկության ընթացքում՝ նաև տեղամասային կենտրոնում և քվեարկության սենյակում,
- ✓ հետևելու քվեաթերթիկների և ինքնասուսնծվող դրոշմանիշերի տպագրման, փոխադրման, պահպանման և հաշվարկման գործընթացներին, Քվեարկության նախորդ օրը կարող են հետևել ընտրական փաստաթղթերը և տեխնիկական սարքավորումները տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հատկացնելու գործընթացին: Քվեարկությանը նախորդող և քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում, չմիջամտելով հանձնաժողովի աշխատանքներին, կարող են հետևել քվեաթերթիկների և ինքնասուսնծվող դրոշմանիշերի հաշվարկման և պահպանման գործընթացներին:
- ✓ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, քարտուղարի կամ հանձնաժողովի անդամներից որևէ մեկի ներկայությամբ, ում կհանձնարարի հանձնաժողովի նախագահը, ծանոթանալու տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին, դատարանի համապատասխան վճիռներին, ընտրողին տրամադրած լիազոր մարմնի համապատասխան տեղեկանքին:
- ✓ չմիջամտելով ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին և չխաթարելով քվեարկության ընթացքը՝ ինքնուրույն կատարելու քաղվածքներ և նշումներ ընտրական փաստաթղթերից,

! Քվեարկության ընթացքում ԱՐԳԵԼՎՈՒՄ Է.

- ✓ ծանոթանալ քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ցուցակներին,
- ✓ կատարել քաղվածքներ և նշումներ քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ցուցակներից և քվեարկության կտրոններից:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության արդյունքների ամփոփման գործընթացը կազմակերպում է այնպես, որ դիտորդները, ՋԼՄ ներկայացուցիչները, այցելուները հնարավորություն ունենան հետևել քվեաթերթիկների վավերականության որոշման, քվեաթերթիկների տեսակավորման, քվեաթերթիկների և ինքնաստանձվող դրոշմանիշերի հաշվարկման գործընթացներին:

- բողոքարկելու ընտրական հանձնաժողովի որոշումները, գործողությունները (անգործությունը), եթե գտնում է, որ խախտվել իրենց Ընտրական օրենսգրքով սահմանված իրավունքները,
- ազատ տեղաշարժվելու քվեարկության սենյակում՝ քվեաթերթիկների, քվեարկության ծրարների, ընտրողների ցուցակների, տեխնիկական սարքավորման ու քվեատուփի դիտարկման համար,
- հրապարակայնորեն, այդ թվում՝ զանգվածային լրատվության միջոցներով հայտնելու կարծիք, անելու հայտարարություն՝ ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման վերաբերյալ,
- ստանալու ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունից քաղվածք՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրություններով և հանձնաժողովի կնիքով:

ՈՒ Շ Ա Դ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

- Դիտորդն իրավունք ունի պահանջելու, որ իր գնահատականն արձանագրվի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում, եթե դիտորդը համարում է, որ քվեարկության նախապատրաստման, քվեարկության և արդյունքների ամփոփման ընթացքում կատարվել է Ընտրական օրենսգրքով նախատեսված կարգի խախտում:

Դիտորդը, այցելուն, ՋԼՄ ներկայացուցիչն իրավունք չունեն՝

- միջամտելու ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին,
- միջամտելու ընտրական հանձնաժողովի կողմից որոշումների ընդունմանը,
- միջամտելու քվեարկության ընթացքին,
- օգնելու ինքնուրույն քվեարկելու հնարավորություն չունեցող ընտրողին,
- իրականացնելու քարոզչություն,
- ընտրական հանձնաժողովի անդամներին տալու ցուցումներ, ներկայացնելու պահանջներ:

Դիրքորդը, այցելուն, ՋԼՄ ներկայացուցիչը պարտավոր են՝

- ✓ իր իրավունքներն իրականացնելիս լինել անկողմնակալ, չեզոք,
- ✓ հրապարակայնորեն որևէ կանխակալ դիրքորոշում չարտահայտել կամ նախապատվելի վերաբերմունք չդրսևորել իշխանության կամ ընդդիմության, թեկնածուների, ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների հետ կապված որևէ հարցի նկատմամբ,
- ✓ գրանցվել ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, ինչպես նաև քվեարկության ընթացքում՝ քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու համար,
- ✓ տեսանելի ձևով կրել վկայականը,
- ✓ պահպանել Ընտրական օրենսգրքի պահանջները,

Հանձնաժողովի նիստին, ինչպես նաև քվեարկության օրը քվեարկության սենյակում ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձանց ներկա լինելու վերաբերյալ գրառում է կատարվում գրանցամատյանի երկրորդ մասում՝ յուրաքանչյուրի համար նախատեսված տեղում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ստուգում է **հանձնաժողովների նիստին, ինչպես նաև քվեարկության օրը քվեարկության սենյակում ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձի** անձը հաստատող փաստաթուղթը և ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա լինելու իրավունքը հավաստող համապատասխան վկայականը:

Հանձնաժողովի գրանցամատյանում նշվում է կուսակցության կամ կուսակցությունների դաշինքի անվանումը և վստահված անձի անունը, ազգանունը, իսկ դիտորդի, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչի դեպքում՝ դիտորդական առաքելություն իրականացնող կազմակերպության, զանգվածային լրատվության միջոցի անվանումը և համապատասխանաբար դիտորդի և ՋԼՄ ներկայացուցչի անունը, ազգանունը, ինչպես նաև ներկայանալու և դուրս գալու ժամերը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դիտորդի, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչի, այցելուի՝ Ընտրական օրենսգրքով սահմանված իրավունքների որևէ սահմանափակում չի թույլատրվում: Ոչ ոք (այդ թվում՝ ընտրական հանձնաժողովները) իրավունք չունի (իրավունք չունեն) դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին, այցելուին դուրս հանելու տեղամասային կենտրոնից կամ որևէ այլ կերպ նրանց մեկուսացնելու հանձնաժողովի աշխատանքներին ներկա գտնվելուց, **բացառությամբ՝**

Ընտրական օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքի՝

Դիտորդի կողմից որևէ թեկնածուի, ընտրություններին մասնակցող որևէ կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի աջակցելու, ինչպես նաև Ընտրական օրենսգրքի պահանջներն այն եղանակով խախտելու դեպքում, որն էապես խաթարում է ընտրական հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը կամ քվեարկության բնականոն ընթացքը:

Ընտրական օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված դեպքի՝

Զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչի կողմից Ընտրական օրենսգրքի պահանջներն այն եղանակով խախտելու դեպքում, որն էապես խաթարում է Ընտրական հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը կամ քվեարկության բնականոն ընթացքը:

Ընտրական օրենսգրքի 65-րդ հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված դեպքի՝

Եթե քվեարկության սենյակում գտնվող դիտորդների, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների թիվն այնքան է, որ ակնհայտորեն խաթարում է քվեարկության բնականոն ընթացքը, ապա

- ✓ Հանձնաժողովն իրավասու է հանձնաժողովի **անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ** սահմանելու քվեարկության սենյակում միաժամանակյա գտնվելու իրավունք ունեցող դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների առավելագույն թիվը: Որոշումը պետք է համապատասխանի համաչափության սկզբունքին, և ամեն դեպքում **այդ որոշմամբ սահմանված թիվը չի կարող նվազ լինել 15-ից:**

Նշված սահմանափակումը չի տարածվում այցելուների, միջազգային դիտորդների և վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող հեռուստառադիոընկերությունների ներկայացուցիչների վրա:

- ✓ Եթե քվեարկության սենյակում, արդեն իսկ ներկա են սահմանված թվով դիտորդներ և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներ, ապա Հանձնաժողովի նախագահն իրավասու է արգելել նոր դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների մուտքը քվեարկության սենյակ: Սույն գործառույթի կատարումն ապահովելու անհնարինության դեպքում Հանձնաժողովի նախագահի պահանջով այն իրականացվում է ոստիկանության օժանդակությամբ:
- ✓ Հանձնաժողովի կողմից քվեարկության սենյակում միաժամանակյա գտնվելու իրավունք ունեցող դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների առավելագույն թիվը սահմանելուց հետո, Հանձնաժողովի նախագահը չի կարող դուրս հրավիրել քվեարկության սենյակում արդեն իսկ ներկա գտնվող դիտորդներին և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին:

ԿԸՀ 17.06.16թ. N 35-Ն որոշում

! ՈՒՇ Ա Դ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը կամ նիստի բնականոն ընթացքը խոչընդոտելու կամ սահմանված կանոնակարգը խախտելու, ինչպես նաև Հանձնաժողովի նկատմամբ անհարգալից վերաբերմունք դրսևորելու դեպքերում՝ վստահված անձի, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցչի, դիտորդի նկատմամբ կիրառվում է նախազգուշացում: *(ԿԸՀ 17.06.16թ. N 35-Ն որոշում)*

Նախազգուշացումից հետո վստահված անձի, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցչի, դիտորդի կողմից Ընտրական օրենսգրքի պահանջներն այն եղանակով խախտելու դեպքում, որն էապես խաթարում է ընտրական հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը կամ քվեարկության բնականոն ընթացքը, վստահված անձը, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչը, դիտորդը հեռացվում են Հանձնաժողովի նիստից, իսկ քվեարկության օրը՝ քվեարկության սենյակից և տեղամասային կենտրոնից:

Դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին, վստահված անձին Հանձնաժողովի նիստից և տեղամասային կենտրոնից հեռացնելու որոշումն ընդունվում է Հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին, վստահված անձին Հանձնաժողովի նիստից և տեղամասային կենտրոնից հեռացնելու մասին որոշումը գրառում է գրանցամատյանում, լրացնում է հանձնաժողովի անդամների տվյալները և հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ գրառում է իր քվեարկությունն ու ստորագրում:

Մինչև Հանձնաժողովի նիստից և տեղամասային կենտրոնից հեռացնելը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին, վստահված անձին ծանոթացնում է նրանց վերաբերյալ կայացված որոշմանը, դիտորդը, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչը, վստահված անձը ստորագրում է գրանցամատյանում՝ որոշման տակ:

Ստորագրելուց հրաժարվելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը դրա վերաբերյալ կատարում է գրառում:

Քվեարկության սենյակում միաժամանակյա գտնվելու իրավունք ունեցող դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների առավելագույն թիվը սահմանելու, ինչպես նաև դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին, վստահված անձին նախազգուշացնելու, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստից և տեղամասային կենտրոնից հեռացնելու մասին Հանձնաժողովի գրանցամատյանում **գրառվում է** Հանձնաժողովի որոշումը՝ նշելով պատճառը:

Քվեարկությունն անցկացվում է տեղամասային կենտրոնում՝ այդ նպատակով կահավորված դահլիճում, սրահում, սենյակում և այլ տարածքում (քվեարկության սենյակ): Քվեարկության սենյակի կահավորման համար պատասխանատու է **համայնքի ղեկավարը**:

Երևանի ավագանու ընտրությունների ժամանակ իրականացվելու է ընտրական տեղամասերից քվեարկության ընթացքի և քվեարկության արդյունքների ամփոփման գործընթացի տեսանկարահանում և միաժամանակյա համացանցային հեռարձակում՝ ուղիղ ժամանակային ռեժիմում՝ հատուկ ստեղծված կայքի միջոցով:

Տեսանկարահանումն իրականացվելու է անշարժ տեսախցիկների միջոցով:



ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քվեարկության սենյակի կահավորումը պետք է ավարտվի քվեարկության նախորդ օրը՝ մինչև ժամը 24.00-ն:

- ⇒ քվեարկության խցիկները պետք է տեղադրվեն միմյանցից առնվազն 1 մետր հեռավորությամբ և այն դիրքով, որ ընտրողը քվեարկելիս լինի հանձնաժողովին դեմքով, և բացառվի թիկունքում մարդկանց տեղաշարժը, ինչպես նաև ընտրողի ազատ կամքի արտահայտման նկատմամբ վերահսկողության ցանկացած հնարավորություն,
- ⇒ քվեատուփը, տեխնիկական սարքավորումները, հանձնաժողովի անդամների աշխատասեղանները պետք է տեղադրվեն քվեարկության սենյակում ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց համար տեսանելի տեղում:

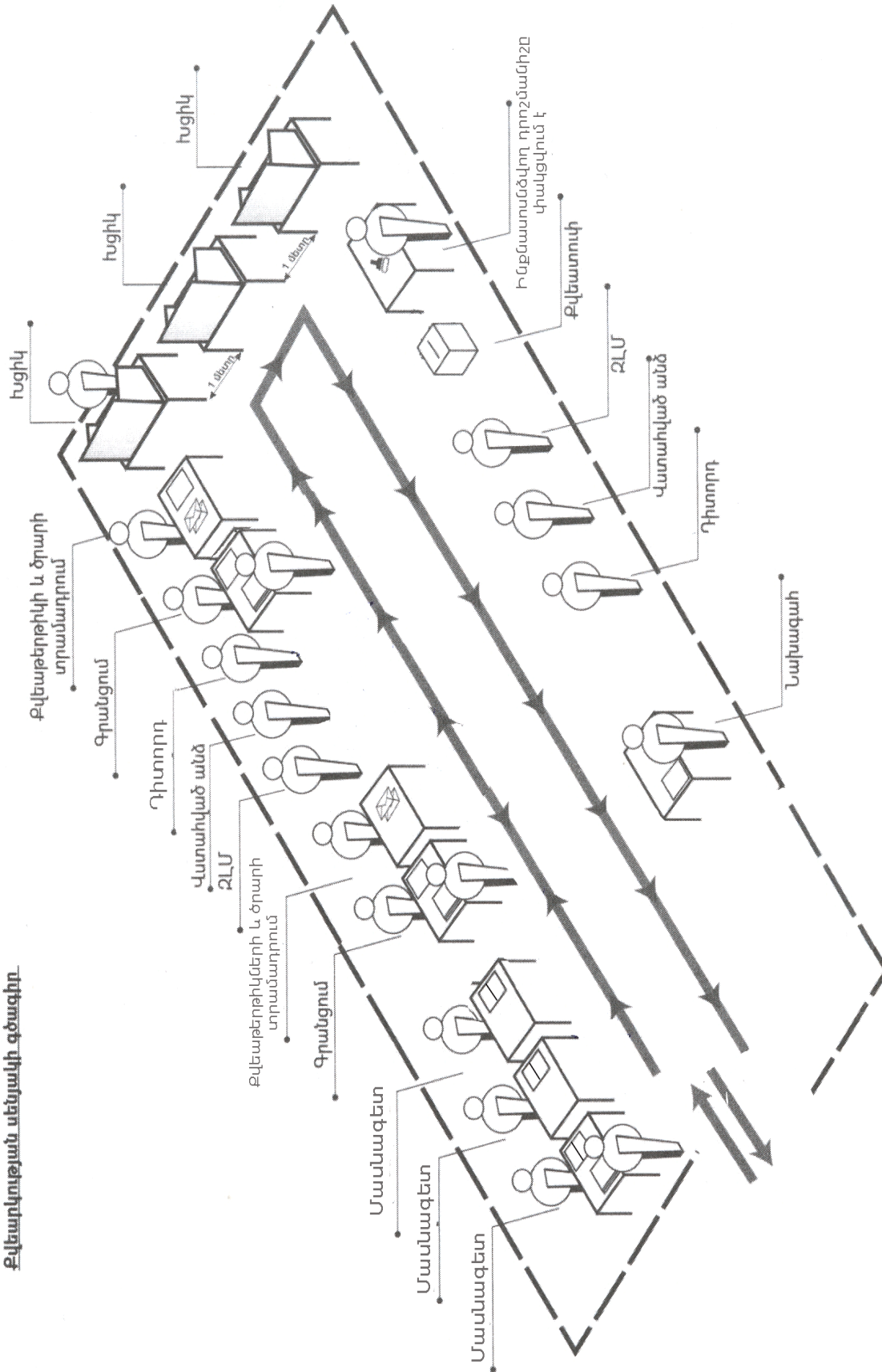
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության սենյակի կահավորման ժամանակ պետք է ապահովի, որ՝

- ! տեսախցիկի տեսադաշտում լինեն քվեատուփը, ընտրողների գրանցման, քվեարկության ծրարների ու քվեաթերթիկների հատկացման և քվեարկության արդյունքների ամփոփման գործընթացները,
- ! տեսանկարահանման և համացանցային հեռարձակման իրականացման ընթացքում պահպանվի Ընտրական օրենսգրքով սահմանված՝ քվեարկության գաղտնիության սկզբունքը:

(ԸՕ 8-րդ հոդված, մաս 11.1)

Քվեարկության սենյակում կամ դրա մուտքի մոտ փակցվում են ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների ընտրական ցուցակները:

Քվեարկության սենյակի գծագիր



ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ



Երևանի ավագանու ընտրությունների ժամանակ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակներում ընդգրկվում են քվեարկության օրը 18 տարին լրացած, Երևան քաղաքի բնակչության ռեգիստրում՝

✓ մինչև քվեարկության օրն առնվազն 6 ամսվա հաշվառում ունեցող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները,

մինչև քվեարկության օրն առնվազն 6 ամսվա հաշվառում չունեցող Հայաստանի

✓ Հանրապետության այն քաղաքացիները, որոնք համայնքում հաշվառվել են պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայությունից զորացրվելու կամ ազատագրված ձևով պատիժը կրելուց ազատվելու հանգամանքներով պայմանավորված.

մինչև քվեարկության օրն առնվազն 1 տարվա հաշվառում ունեցող՝ Հայաստանի

✓ Հանրապետության քաղաքացիություն չունեցող անձինք (այսուհետ՝ քաղաքացիություն չունեցող ընտրող),

և որոնք քվեարկության օրվան նախորդող 6 ամսվա ընթացքում ունեցել են անձը հաստատող վավեր փաստաթուղթ:



Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կողմից գործածվող ընտրողների ցուցակում առանձին սյունակներում նշվում են ընտրողի՝

- հերթական համարը տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում.
- ազգանունը, անունը, հայրանունը (հայրանունը՝ համապատասխան հաշվառման փաստաթղթերում առկայության դեպքում).
- ծննդյան ամսաթիվը.
- հաշվառման վայրի հասցեն.

ինչպես նաև նախատեսվում է ևս 4 սյունակ՝

- ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալների համար.
- ընտրողի ստորագրության համար.
- ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամի անհատական կնիքի համար.
- լրացուցիչ նշումների համար:

ՈՒ Շ Ա Դ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Երևանի ավագանու ընտրությունների ժամանակ տեղաշարժման (հենաշարժական) դժվարություններ ունեցող ընտրողներին ըստ իրենց նախընտրած վայրի մատչելի տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընդգրկելու դեպքում, տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում համարակալման շարունակականությամբ, առանձին բաժնով ներառվում է «**Ըստ գտնվելու վայրի մատչելի տեղամասի ընտրողների ցուցակը**»:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ ԿԱԶՄՎՈՂ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿ

➔ Քվեարկության օրը կազմվող՝ ընտրողների լրացուցիչ ցուցակը կազմվում է, եթե քվեարկության օրն ընտրական տեղամաս են ներկայանում ընտրողներ, որոնք՝

- ! հաշվառված են համապատասխան ընտրական տեղամասի նկարագրում ընդգրկված հասցեում, սակայն ընդգրկված չեն այդ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում
- ! հաշվառված են համապատասխան ընտրական տեղամասի նկարագրում ընդգրկված հասցեում, սակայն քվեարկության օրվան նախորդող 6 ամսվա ընթացքում անձը հաստատող վավեր փաստաթուղթ չունենալու հիմքով չեն ընդգրկվել այդ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում

և ներկայացնում են քվեարկության օրը կազմվող **ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԼԻԱԶՈՐ ՄԱՐՄՆԻ ՏԵՂԵԿԱՆՔ ԿԱՄ ԴԱՏԱԿԱՆ ԱԿՏ**:

Ընտրողին ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկելու համար հիմք համարվող փաստաթուղթը՝ դատական ակտը կամ լիազոր մարմնի տեղեկանքը, **ԿՑՎՈՒՄ Է ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿԻՆ**:

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅՆԱՑՈՒՄԸ ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ

Քվեարկության օրվանից 3 օր առաջ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը լիազոր մարմնից ստանում է՝

- ✓ տեղամասային կենտրոնում փակցվող ընտրողների ցուցակները,
- ✓ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից գործածվող ընտրողների ցուցակները՝ կազմված մատյանի ձևով,
- ✓ ընտրական տեղամասում ընդգրկված բնակելի շենքերի (տների) հասցեները,
- ✓ քվեարկության օրն ընտրական տեղամասում ընտրողների լրացուցիչ ցուցակներ կազմելու համար անհրաժեշտ ձևաթղթերը:

Ընտրողների ցուցակի օրինակը **ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐՎԱՆԻՑ 2 ՕՐ ԱՌԱՋ** տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը փակցնում է տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում:
Այս ցուցակները տեղամասային կենտրոնում մնում են փակցված մինչև քվեարկությանը հաջորդող յոթերորդ օրը:

Ստացված ցուցակներն ու ձևաթղթերը պահվում են տեղամասային կենտրոնում՝ ընտրական փաստաթղթերի պահպանման համար նախատեսված չիրկիզվող պահարանում:

**ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՑ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽՈՐԴ ՕՐՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ՍՏԱՆԱԼԸ**

**Քվեարկության նախորդ օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն
ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովից ստացականով ստանում է՝**

- քվեաթերթիկներ _____ հատ
- քվեարկության ծրարներ _____ հատ
- արձանագրության ձևաթղթեր _____ հատ
- արձանագրությունից քաղվածքի ձևաթղթեր _____ հատ
- տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիք ___1___ հատ
- հանձնաժողովի անդամների անհատական կնիքներ _8_ հատ
- համարակալված կտրոն _____ հատ
- ինքնաստանձվող դրոշմանիշեր (տվյալ ընտրական տեղամասի համար տպագրված ինքնաստանձվող դրոշմանիշերի ամբողջ տպաքանակը) _____ հատ
- քվեախցիկներ _____ հատ
- քվեատուփ _____ հատ
- մեկանգամյա օգտագործման պարկ _____ հատ
- ընտրողների ցուցակների պարկ _____ հատ
- բրայլյան կաղապար(ներ) _____ հատ
- տեխնիկական սարքավորումները, այլ պարագաները և մասնագետի կողմից պարունակող ծրարը (ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2),
- ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների ընտրական ցուցակները՝ քվեարկության սենյակում կամ դրա մուտքի մոտ փակցնելու համար,
- գրեմական և այլ անհրաժեշտ պարագաներ:

ՈՒ Շ Ա Դ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

! Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ստուգում է, որ քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունների բոլոր օրինակներում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից լրացված լինեն հետևյալ տողերը՝

Ընտրողների ցուցակում ընդգրկված	Լրացվում է ընտրատարածքային հանձնաժողովի կողմից
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված ինքնաստանձվող դրոշմանիշների թիվը	Լրացվում է ընտրատարածքային հանձնաժողովի կողմից
Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված համարակալված կտրոնների թիվը	Լրացվում է ընտրատարածքային հանձնաժողովի կողմից

**ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽՈՐԴ ՕՐԸ**

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը պարտավոր է ավարտել ստորև նշված բոլոր գործողությունները մինչև քվեարկության նախորդ օրը՝ ժամը 24:00-ն:

**Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի
անհատական կնիքների բաշխումը**

- ➔ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իր նիստում վիճակահանությամբ բաշխում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի անհատական կնիքները: **Վիճակահանությանը մասնակցում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները՝ այդ թվում հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը:**

Այդ նպատակով՝

- ✓ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստում հանձնաժողովի նախագահն անհատական կնիքները տեղավորում է վիճակահանության արկղի մեջ,
 - ✓ հանձնաժողովի անդամները, այդ թվում հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը, ազգանունների, իսկ ազգանունները համընկնելու դեպքում՝ անունների (հայրանունների) այբբենական հերթականությամբ վիճակահանության արկղից հանում են մեկական անհատական կնիք,
 - ✓ հանձնաժողովի անդամները տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանի համապատասխան մասում իրենց ազգանվան դիմաց դնում են անհատական կնիքների նմուշները:
- ➔ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը հաշվում և դասավորում է յուրաքանչյուր կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի քվեաթերթիկները՝ առանձնացնելով հարյուրական քվեաթերթիկ,
 - ➔ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը հաշվում է նաև քվեարկության ծրարները և առանձնացնելով հարյուրական ծրար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահն ընտրական փաստաթղթերի պահպանման համար նախատեսված պահարանում տեղադրում է՝

- ինքնաստանձվող դրոշմանիշերը,
- տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքը,
- համարակալված կտրոնները,
- հանձնաժողովի անդամների անհատական կնիքները,
- ընտրողների ցուցակները,
- արձանագրությունների ձևաթղթերը,
- մասնագետի կողմ պարունակող ծրարը,
- քվեաթերթիկները (հնարավորության դեպքում),
- քվեարկության ծրարները (հնարավորության դեպքում):

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քվեարկության նախորդ օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողով են ներկայանում նաև մասնագետները, և

- ▶ ստորագրում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում հաստատելով իրենց ներկայությունը,

- ▶ ուսումնասիրում են տեխնիկական սարքավորումների տեղադրման վայրը, քվեարկության սենյակում հոսանքի սնուցման առկայությունը,

- ▶ ստուգում են տեխնիկական սարքավորումների կոմպլեկտայնությունը՝ անխափան սնուցման սարքերի (UPS), ռաուտերների, էլեկտրական երկարացման լարերի առկայությունը և սարքինությունը

- ▶ **քվեարկության նախորդ օրը մասնագետները պետք է միացնեն տեխնիկական սարքավորումները և իրականացնեն ստուգում**

- ▶ տեխնիկական սարքավորումների էլեկտրասնուցումն իրականացվում է քվեարկության սենյակում առկա էլեկտրական հոսանքի սնուցման աղբյուրից

- ▶ անխափան սնուցման սարքին (UPS) միացվում է միայն ռաուտերը, իսկ տեխնիկական սարքավորումները ռաուտերին միացվում են ցանցային լարերով

- ▶ մասնագետը տեխնիկական սարքավորումը միացնում է էլեկտրական հոսանքի սնուցման աղբյուրին և տպիչում տեղադրում է թղթի գլանակը, որից հետո միացնում է տեխնիկական սարքավորումը և մուտքագրում ստուգման վեցանիշ կոդը՝ 111111:

⚡ Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում օգտագործվում են մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորումներ, ապա տուփերից հանվելուց հետո բոլոր տեխնիկական սարքավորումները ցանցային լարերով միացվում են ռաուտերին, որից հետո ստուգվում է նաև կապի առկայությունը տեխնիկական սարքավորումների միջև

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ՝

- ▶ **քվեարկության նախորդ օրը տեխնիկական սարքավորումների աշխատանքը ստուգելուց հետո դրանք չեն անջատվում: Տեխնիկական սարքավորումները չեն անջատվում նաև էլեկտրական հոսանքի սնուցման աղբյուրից**

- ▶ Նշված աշխատանքների արդյունքների, ինչպես նաև ի հայտ եկած ցանկացած թերության մասին մասնագետն անհապաղ իրազեկում է տեխնիկական սարքավորումների կազմակերպված սպասարկումն իրականացնող աջակցման կենտրոնի մասնագետներին:

- ▶ Մասնագետը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին տեղեկացնում է տեխնիկական սարքավորման անխափանության և գործարկման պատրաստ լինելու մասին, որից հետո կարող է հեռանալ տեղամասային կենտրոնից:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահն ընտրական փաստաթղթերը պահարանում տեղադրելուց հետո պահարանը փակում և փակման մասը թղթով (ինքնաստսնծվող ժապավեններով) կնքում է: Ինքնաստսնծվող ժապավենների վրա ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը. հանձնաժողովի մյուս անդամները և վստահված անձինք ևս կարող են ստորագրել ինքնաստսնծվող ժապավենների վրա:

Չիրկիզվող պահարանը, տեխնիկական սարքավորումները, անխափան սնուցման սարքերը, ռաուտերները տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պահպանության է հանձնում ոստիկանության ծառայողներին, որի մասին գրանցամատյանում կազմվում է արձանագրություն:

**ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ**

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները քվեարկության օրը պետք է ներկայանան տեղամասային կենտրոն ՈՉ ՈՒՇ, ՔԱՆ ԺԱՄԸ 06:45-ԻՆ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝

- ! ստուգելով պահարանին սոսնձված թղթի (ինքնասոսնձվող ժապավենների) ամբողջականությունը,
- ! տեխնիկական սարքավորումների, անխափան սնուցման սարքերի, ռաուտերների, էլեկտրական երկարացման լարերի առկայությունը,

ուստիկանության ծառայողներից ընդունում է չիրկիզվող պահարանը, տեխնիկական սարքավորումները, որի մասին գրանցամատյանում կազմվում է արձանագրություն:

Այդ պահին չիրկիզվող պահարանը դեռ չի բացվում:

Քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը տեղամասային կենտրոնում սկսվում է **ԺԱՄԸ 7:00-ԻՆ:**



Նիստի ժամը տեղափոխվել չի կարող:

Ուշադրություն

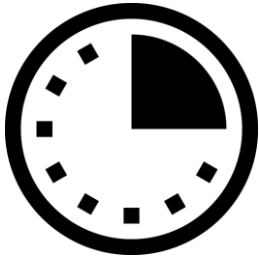
! Քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողով ներկայացած մասնագետները ստորագրում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում՝ հաստատելով իրենց ներկայությունը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իր նիստում՝ վիճակահանությամբ, որոշում է հանձնաժողովի անդամների միջև գործառույթների բաշխումը: Հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը վիճակահանությանը չեն մասնակցում:

Վիճակահանությունն իրականացվում է հետևյալ կերպ՝

- ✓ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պատրաստում է վիճակահանությանը մասնակցող հանձնաժողովի անդամների թվին հավասար թվով իրարից չտարբերվող թերթիկներ, որոնցից՝
 - 📄 մեկի վրա նշում է «ցուցակ-1», իսկ ընտրական տեղամասում 1200-ից ավել ընտրողի դեպքում՝ հաջորդ թերթիկի վրա՝ «ցուցակ-2» բառերը,
 - 📄 մեկի վրա նշում է «քվեաթերթիկ-1», իսկ ընտրական տեղամասում 1200-ից ավել ընտրողի դեպքում՝ հաջորդ թերթիկի վրա՝ «քվեաթերթիկ-2» բառերը,
 - 📄 մեկի վրա նշում է «քվեատուփ» բառը,
- ✓ բոլոր թերթիկները (նաև նշում չպարունակող) ծալում է այնպես, որ միմյանցից չտարբերվեն և տեղավորում վիճակահանության արկղի մեջ,
- ✓ Հանձնաժողովի անդամները՝ ըստ ազգանունների, իսկ ազգանունները համընկնելու դեպքում՝ անունների (հայրանունների) այբբենական հերթականությամբ, վիճակահանության արկղից հանում են մեկական թերթիկ:

Ամբողջ աշխարհանքը բաժանվում է 6 հերթափոխի՝ յուրաքանչյուրը 2 ժամ փրկողությամբ՝



6 հերթափոխից յուրաքանչյուրի համար տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իրականացնում է առանձին վիճակահանություն:

- Վիճակահանությունների արդյունքները գրառվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

Հերթափոխ	Ընտրողների գրանցումն իրականացնող (մինչև 1200 ընտրողի հաշվարկով առնվազն՝ մեկ, իսկ 1200-ից ավելիի դեպքում՝ երկու անդամ)		Քվեաթերթիկներ և քվեարկության ծրարներ հատկացնող (մինչև 1200 ընտրողի հաշվարկով առնվազն՝ մեկ, իսկ 1200-ից ավելիի դեպքում՝ երկու անդամ)		Ինքնասուսնավող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու (առնվազն մեկ անդամի)
	«ցուցակ 1»	«ցուցակ 2»	«քվեաթերթիկ 1»	«քվեաթերթիկ 2»	
8-10					
10-12					
12-14					
14-16					
16-18					
18-20					

- Յուրաքանչյուր հերթափոխի դիմաց՝ դատարկ վանդակներում նշվում է վիճակահանության արդյունքում համապատասխան գործառույթն իրականացնող հանձնաժողովի անդամի անունը, ազգանունը:
- Վիճակահանության արդյունքում, ըստ հանձնաժողովի անդամներին բաժին ընկած թերթիկների նշումների, հանձնաժողովի անդամների միջև բաշխվում են առաջին հերթափոխի կողմից քվեարկությունը կազմակերպելու համար նախատեսված պարտականությունները:
- Հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ ամեն հերթափոխի ժամանակ իրականացնում է այն գործառույթը, որի անվանումը պարունակող թերթիկը վիճակահանությամբ բաժին է ընկել իրեն:
- Հանձնաժողովի նախագահը վիճակահանությունների արդյունքներին համապատասխան ապահովում է հանձնաժողովի անդամների՝ 2 ժամը մեկ պարբերականությամբ հերթափոխը:
- Հանձնաժողովի նախագահը կազմակերպում և վերահսկում է քվեարկության անցկացումը, անհրաժեշտության դեպքում օժանդակում գործառույթ իրականացնող անդամներին, փոխարինում նրանց և մասնագետին ժամանակավոր բացակայության դեպքում:
- Հանձնաժողովի քարտուղարը՝ Հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ, գրառումներ է կատարում գրանցամատյանում, օժանդակում գործառույթ իրականացնող անդամներին, փոխարինում նրանց և մասնագետին ժամանակավոր բացակայության դեպքում:

Մինչև տեղամասային կենտրոնի բացումը՝

➔ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ մասնագետը ստուգում է տեխնիկական սարքավորումների աշխատանքը, մուտքագրում է ընտրական տեղամասի նույնականացման տվյալները և տպում է տվյալ տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանք:

✚ Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում օգտագործվում է մեկից ավելի տեխնիկական սարքավորում, ապա յուրաքանչյուր մասնագետ ստուգում է իր կողմից սպասարկվող տեխնիկական սարքավորման աշխատանքը և տպում է տվյալ տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքը:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 17/09/2023 Գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանք	
Ընտրական տեղամաս:	20/02
Ընտրողների ցուցակում ընդգրկվածների թիվը	1578
Տեխնիկական սարքով գրանցված ընտրողների թիվը	0
Տեղեկանքը տպած է:	15:06:32
Սարք	VAD1

Տեղեկանքները ստանձվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

➔ **Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկությանը ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ.**

- ⇒ բացում է չհրկիզվող պահարանը.
- ⇒ հանում է հանձնաժողովի անդամների անհատական կնիքները և հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամին հանձնում է նախորդ օրվա վիճակահանությամբ իրեն տրամադրված անհատական կնիքը.
- ⇒ հանում է հանձնաժողովի կնիքը և գրանցամատյանում կնիք դնելով՝ հայտարարում է կնիքի համարը.
- ⇒ ստուգում է քվեատուփի դատարկ լինելը, և մինչև փակելը այն ցուցադրում նիստին ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց.
- ⇒ փակում, հատուկ կապիչներով և ինքնաստանձվող ժապավեններով կնքում է քվեատուփը.
- ⇒ յուրաքանչյուր կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի հարյուրական քվեաթերթիկ և հարյուր քվեարկության ծրար հանձնում է քվեաթերթիկներ և քվեարկության ծրարներ հատկացնող հանձնաժողովի անդամներին.
- ⇒ հանում է ընտրողների ցուցակները և հանձնում ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամներին.
- ⇒ հանում է հարյուր ինքնաստանձվող դրոշմանիշ և հատկացնում ինքնաստանձվող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամին:

Վերոնշյալ բոլոր գործողությունների մասին տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում կատարվում են համապատասխան գրառումներ:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված համարակալված կտրոնները պահարանից հանվում և ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամին (անդամներին) են հատկացվում **միայն տեխնիկական սարքավորումը չաշխատելու դեպքում:**

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նշված բոլոր գործողությունները կատարվում են այն հաշվարկով, որպեսզի ժԱՄԸ 8:00-ի դրությամբ կատարված և ավարտված լինեն:

Եթե քվեարկության օրը՝ ժամը 8:00-ին

- ➔ **մինչև 1 000** ընտրող ունեցող ընտրական տեղամասի դեպքում **5-ից պակաս** թվով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամ է ներկայացել
- ➔ **1 000-ից ավելի** ընտրող ունեցող ընտրական տեղամասի դեպքում **7-ից պակաս** թվով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամ է ներկայացել

տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին անհապաղ տեղեկացնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին: Չներկայացած անդամների լիազորությունները վաղաժամկետ դադարում են և անդամների թիվը համապատասխանաբար **մինչև 5 անդամ և մինչև 7 անդամ** լրացնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

Եթե քվեարկության օրը՝ ժամը 9.00-ի դրությամբ, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում ներկա անդամների թիվը նվազ է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի 2/3-ից, ապա հանձնաժողովի կազմը համալրվում է այնպես, որ ապահովվի հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի 2/3-ը:



Ժամը 8:00-ին տեղամասը պետք է լինի լիարժեք պատրաստ քվեարկությունն սկսելու համար: Հանձնաժողովի անդամներն ու մասնագետները պետք է զբաղեցրած լինեն իրենց տեղերը: Սեղաններին պետք է լինեն ընտրական բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը **ԺԱՄԸ 8:00-ԻՆ**, հայտարարում է քվեարկության սկիզբը և թույլատրում ընտրողների մուտքը քվեարկության սենյակ:

Տեղամասային կենտրոնը բացվելուց հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահն անմիջապես տեղեկացնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին տեղամասը բացված լինելու մասին:

✘ Արգելվում է տեղամասային կենտրոն գնալ, զինամթերքով մուտք գործել:

Քվեարկության բնականոն ընթացքի վտանգման դեպքում տեղամասային կենտրոն գնալով մուտք գործել կարող են միայն ոստիկանության ծառայողները՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի թույլտվությամբ:

! Քվեարկության սենյակում կուտակումներից ու խառնաշփոթից խուսափելու նպատակով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պետք է հսկի և պարբերաբար ստուգի, թե քվեարկողներից բացի ովքեր են ներկա տեղամասային կենտրոնում և արդյո՞ք բոլորն ունեն տեղամասային կենտրոնում ներկա գտնվելու իրավունք:

➡ Եթե քվեարկության սենյակում գտնվող ընտրողների թիվն այնքան է, որ ակնհայտորեն խաթարվում է քվեարկության բնականոն ընթացքը, ապա հանձնաժողովի նախագահն իրավունք ունի սահմանափակելու քվեարկության սենյակում միաժամանակ գտնվող ընտրողների թիվը, **բայց ոչ պակաս, քան 15 ընտրող՝ ընտրողներին քվեարկության սենյակ թողնելով հերթով՝ մեկ-մեկ**: Սույն գործառույթի կատարումն ապահովելու անհնարինության դեպքում հանձնաժողովի նախագահի պահանջով այն իրականացվում է ոստիկանության օժանդակությամբ:

! Քվեարկության ընթացքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ **ՄԻՆՉԵՎ ԺԱՄԸ 11:30-Ը, 14:30-Ը, 17:30-Ը ԵՎ 20:30-Ը** ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով հաղորդում է համապատասխանաբար մինչև ժամը **11:00-Ն, 14:00-Ն, 17:00-Ն ԵՎ 20:00-Ն** տվյալ ընտրական տեղամասում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների թիվը:

Հաղորդված թվերը գրառվում են նաև տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

Ընտրողը քվեարկությանը մասնակցում է անձամբ. լիազորված քվեարկությունն արգելվում է:



Ընտրողների ինքնության ստուգում և նույնականացում տեխնիկական սարքավորման միջոցով



Քվեարկությանը ներկայացած յուրաքանչյուր ընտրող պետք է գրանցվի: Առանց սահմանված կարգով գրանցվելու՝ ընտրողը չի կարող ստանալ քվեաթերթիկ և քվեարկել:

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ԸՆՏՐՈՂ ՄՈՏԵՆՈՒՄ Է ՄԱՍՆԱԳԵՏԻՆ ԵՎ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ ԱՆՁԸ ՀԱՍՏԱՏՈՂ ՓԱՍՏԱԹՈՒՂԸ.

Ընտրողի համար անձը հաստատող փաստաթուղթ են համարվում՝

- ✓ անձնագիրը,
- ✓ նույնականացման քարտը (ID քարտ),
- ✓ կենսաչափական անձնագիրը,
- ✓ անձնագրին կամ նույնականացման քարտին փոխարինող ժամանակավոր փաստաթուղթը՝ տրված լիազոր մարմնի կողմից,



օտարերկրյա քաղաքացիների համար՝

- ✓ Հայաստանի Հանրապետությունում օրինական բնակությունը հավաստող ժամանակավոր կացության քարտը,
- ✓ մշտական կացության քարտը,
- ✓ Հայաստանի Հանրապետության հատուկ անձնագիրը,
- ✓ **Ռուսաստանի Դաշնության քաղաքացիների համար նաև ՌԴ քաղաքացիությունը հավաստող անձնագիրը՝ Երևան համայնքի պետական ռեգիստրում հաշվառման վերաբերյալ նշումով,**

քաղաքացիություն չունեցող անձանց համար՝

- ✓ Հայաստանի Հանրապետությունում մշտապես բնակվող քաղաքացիություն չունեցող անձի կացության վկայականը,
- ✓ ժամանակավոր կացության քարտը,
- ✓ մշտական կացության քարտը,
- ✓ Հայաստանի Հանրապետության հատուկ անձնագիրը,

փախստական ճանաչված անձանց համար՝

- ✓ կոնվենցիոն ճամփորդական փաստաթուղթը:



Ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթի վավերականության ժամկետի ավարտը հիմք չէ ընտրողին քվեարկության չթողնելու համար, բացառությամբ այն դեպքի, երբ տեխնիկական սարքավորումում առկա տեղեկություններից պարզվում է, որ ընտրողն ունի այլ՝ վավերականության ժամկետը չլրացած, անձը հաստատող փաստաթուղթ:



ՄԱՍՆԱԳԵՏԸ ՍՏՈՒԳՈՒՄ Է ԸՆՏՐՈՂԻ ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹՈՒՄ ԱՌԿԱ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻ ՄԻՋՈՑՈՎ

Եթե ընտրողը ներկայացրել է **ԱՅԼ ԱՆՁԻ ԱՆՁԸ ՀԱՍՏԱՏՈՂ ՓԱՍՏԱԹՈՒՂԹ**, ապա մասնագետն այդ մասին տեղեկացնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին: Հանձնաժողովի նախագահը նման դեպքում քվեարկության սենյակ է հրավիրում ուստիկանության ծառայողներին, որոնք ձեռնարկում են օրենքով սահմանված միջոցներ:

ՄԱՍՆԱԳԵՏԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՈՒՂԹԸ ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ Է ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵՋ



Եթե ընտրողի կողմից

ներկայացվել է անձնագրին կամ նույնականացման քարտին **փոխարինող ժամանակավոր փաստաթուղթ**

ներկայացվել է **քաղաքացիություն չունեցող ընտրողի համար սահմանված անձը հաստատող փաստաթուղթ**

ներկայացված անձը հաստատող **փաստաթուղթը տեխնիկական սարքավորման կողմից չի ընթերցվում**

ՄԱՍՆԱԳԵՏԸ ԸՆՏՐՈՂԻ ԱՆՁԸ ՀԱՍՏԱՏՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԻ ՀԱՄԱՐԸ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵՋ ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ Է ՍՏԵՂՆԱՇԱՐՈՎ



Եթե ընտրողը **գրանցված է** տվյալ տեղամասի ընտրողների ցուցակում և որպես անձը հաստատող փաստաթուղթ **ներկայացրել է**.

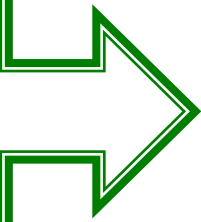
ԷԿՐԱՆԻՆ ՀԱՅՏՆՎՈՒՄ ԵՆ՝

- նույնականացման քարտը,
- կենսաչափական անձնագիրը
- 2008 թվականի հունվարի 1-ից հետո տրված ոչ կենսաչափական անձնագիրը

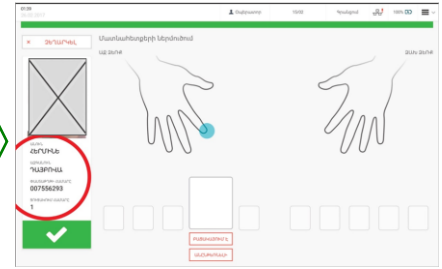
1. տվյալ ընտրողի լուսանկարը,
2. ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընտրողի հերթական համարը
3. կանաչ նշան



➤ մինչև 2008 թվականի հունվարի 1-ը տրված ոչ կենսաչափական անձնագիրը



1. ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընտրողի հերթական համարը
2. կանաչ նշան՝ առանց ընտրողի լուսանկարի



I. ԱՅՆ ԴԵՊՔՈՒՄ, ԵՐԲ ԷԿՐԱՆԻՆ ՀԱՅՏՆՎՈՒՄ Է ԿԱՆԱԶ ՆՇԱՆ

ընտրողը ներմուծում է իր աջ ձեռքի ցուցամատի մատնահետքը: Դրա անհնարինության դեպքում մատնահետքը ներմուծվում է հետևյալ առաջնայնությամբ՝ ձախ ձեռքի ցուցամատը, աջ ձեռքի միջնամատը, ձախ ձեռքի միջնամատը, աջ ձեռքի մատնեմատը, ձախ ձեռքի մատնեմատը, աջ ձեռքի ճկույթը, ձախ ձեռքի ճկույթը, աջ ձեռքի բթամատը, ձախ ձեռքի բթամատը: Մատնահետքը ներմուծելու անհնարինության դեպքում մատնահետքի ներմուծման քայլը բաց է թողնվում:



II. Դրանից հետո տեխնիկական սարքավորումը տպում է ընտրողների ցուցակում ընտրողի հերթական համարը, ազգանունը, անունը, անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, քվեարկության կտրոնի հերթական համարը, իսկ թվային շտեմարանում առկա լինելու դեպքում՝ նաև ընտրողի լուսանկարը պարունակող քվեարկության կտրոն:



III. Մասնագետը տպված քվեարկության կտրոնն ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթի հետ վերադարձնում է ընտրողին:



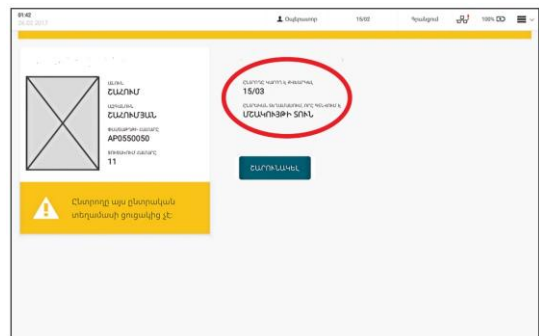
Ընտրողը մոտենում է ընտրողների գրանցումն իրականացնող հանձնաժողովի համապատասխան անդամին:

! Եթե ընտրողը գրանցվել է տեխնիկական սարքավորման միջոցով և ստացել է քվեարկության կտրոն, սակայն ընտրողների ցուցակում նրա տվյալների դիմաց առկա է ստորագրություն, ապա

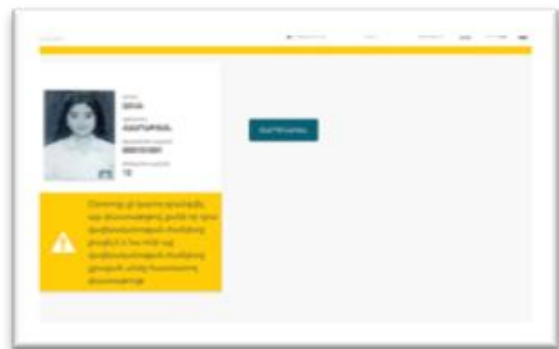
➔ ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամը՝ տեղեկացնելով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված և քվեարկության կտրոն ստացած՝ քվեարկությանը չմասնակցած այն ընտրողին, որի տվյալների դիմաց ընտրողների ցուցակում առկա է ստորագրություն քվեարկությանը մասնակցելու վերաբերյալ, **հնարավորություն է տալիս ստորագրելու ընտրողների ցուցակի «Լրացուցիչ նշումներ» սյունակում՝ իր տվյալների դիմաց՝ ստորագրության կողքին դնելով իր անհատական կնիքը:**

(ԿԸՀ 9.11.16թ. N 126-Ն որոշում, լրացվել է 27.01.2017թ. N 21-Ն)

Եթե ընտրողը **ԳՐԱՆՑՎԱԾ ՉԷ ՏՎՅԱԼ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԻ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ, ԱՊԱ ԷԿՐԱՆԻՆ ՀԱՅՏՆՎՈՒՄ Է ԴԵՂԻՆ ՆՇԱՆ**, իսկ եթե տեխնիկական սարքավորման մեջ առկա է համապատասխան տեղեկատվություն, ապա նաև այն ընտրական տեղամասի համարը, որի ցուցակում ընդգրկված է այդ ընտրողը: Նշված դեպքում ընտրողը դուրս է հրավիրվում քվեարկության սենյակից:



Եթե ընտրողն **ՈՒՆԻ ՄԵԿ ԱՅԼ ՎԱՎԵՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՈՒՂԹ, ԱՊԱ ԷԿՐԱՆԻՆ ՀԱՅՏՆՎՈՒՄ Է ԴԵՂԻՆ ՆՇԱՆ** հետևյալ ծանուցմամբ՝ «Ընտրողը չի կարող գրանցվել այս փաստաթղթով, քանի որ դրա վավերականության ժամկետը լրացել է և նա ունի այլ՝ վավերականության ժամկետը չլրացած, անձը հաստատող փաստաթուղթ»:



Եթե ընտրողն **ԻՐ ԱՆՁԸ ՀԱՍՏԱՏՈՂ ՈՐԵՎԷ ՓԱՍՏԱԹՂԹՈՎ ԱՐԴԵՆ ԻՍԿ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ Է ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆԸ, ԷԿՐԱՆԻՆ ՀԱՅՏՆՎՈՒՄ Է ԿԱՐՄԻՐ ՆՇԱՆ**, ապա մասնագետը տեղեկացնում է հանձնաժողովի նախագահին և հանձնաժողովի նախագահը քվեարկության սենյակ է հրավիրում ոստիկանության ծառայողներին, որոնք ձեռնարկում են օրենքով սահմանված միջոցներ:



ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ ԿԱԶՄՎՈՂ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿՈՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ մինչև մասնագետին մոտենալն ընտրողը մոտենում է ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի համապատասխան անդամը՝ և ներկայացնում անձը հաստատող փաստաթուղթը և տեղեկանք «ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ ԿԱԶՄՎՈՂ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»

N _____
« ____ » _____ 20 թ.

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ ԿԱԶՄՎՈՂ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

անունը, հայրանունը, ազգանունը

Անձը հաստատող փաստաթուղթ _____
սերիա, համար

հաշվառված _____
հաշվառման վայրը

դուրս է մնացել թիվ _____ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակից:

Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի 2-րդ մասը՝ _____-ին
անունը, հայրանունը, ազգանունը

ընդգրկել _____ թիվ _____ ընտրական տեղամասի ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում:
նշվում է համայնքի անվանումը՝ ՏԻՄ ընտրության դեպքում

Ներկայացվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողով:

(լիազոր մարմնի համապատասխան ստորաբաժանման

(ստորագրություն)

ղեկավարի անունը, ազգանունը)

Կ.Տ.

« ____ » _____ 20 թվական

Ընտրողների գրանցում իրականացնող հանձնաժողովի անդամը՝

- ✓ **ստուգում է** ընտրողի ինքնությունը.
- ✓ **լրացնում է** ընտրողի տվյալները և լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկելու համար հիմք համարվող փաստաթղթի համարն ու ամսաթիվը քվեարկության օրը տեղամասում կազմվող՝ **ընտրողների լրացուցիչ ցուցակի ձևաթղթում**.
- ✓ ընտրողն **ստորագրում է** իր անվան դիմաց.
- ✓ հանձնաժողովի անդամը **դնում է** իր անհատական կնիքը ստորագրության դիմաց.
- ✓ լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկելու համար հիմք համարվող փաստաթղթի վրա **նշում է** ընտրողի համարը լրացուցիչ ցուցակում և հայտնում մասնագետին.

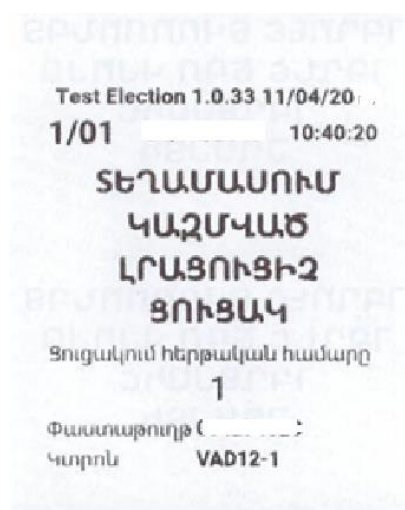
Լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկված ընտրողին տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցելու համար մասնագետը պետք է անձը հաստատող փաստաթուղթը ներմուծի սարքավորման մեջ:

- ➔ **Եթե** ընտրողի տվյալները **գտնվել են** տվյալների բազայում, սա նշանակում է, որ ընտրողը տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակից է և նրա տվյալները սխալմամբ են ներմուծվել որպես լրացուցիչ ցուցակի ընտրող:
- ➔ **Եթե** ընտրողի տվյալները **չեն գտնվել** տվյալների բազայում այս դեպքում ընտրողը լրացուցիչ ցուցակի ընտրող է:

Ստուգելուց հետո, որ էկրանին հայտնված անձը հաստատող փաստաթղթի համարը ճիշտ է, **մասնագետը ստեղնաշարի միջոցով մուտքագրում է լրացուցիչ ցուցակում ընտրողի հերթական համարը**, որից հետո ընտրողը ներմուծում է իր մատնահետքը:

Տեխնիկական սարքավորումը տպում է քվեարկության կտրոն, որը պարունակում է, գրառում որ ընտրողը լրացուցիչ ցուցակից է, ընտրողի համարը լրացուցիչ ցուցակում, ընտրողի փաստաթղթի համարը և քվեարկության կտրոնի հերթական համարը:

Մասնագետը կտրոնը փոխանցում է ընտրողին:



2

Ընտրողների գրանցումը

Մասնագետի կողմից տրված քվեարկության կտրոնը և անձը հաստատող փաստաթղթի հետ ստանալուց հետո ընտրողը մոտենում է ընտրողների գրանցումն իրականացնող հանձնաժողովի համապատասխան անդամին:

Ընտրողների գրանցումն իրականացնող հանձնաժողովի անդամն.



ընտրողից վերցնում է քվեարկության կտրոնը,



ընտրողների ցուցակում գտնում է ընտրողի տողը, ընտրողն ստորագրում է իր տվյալների դիմաց՝ ընտրողի ստորագրության համար նախատեսված սյունակում



հանձնաժողովի անդամն իր անհատական կնիքն է դնում համապատասխան սյունակում,



հետո անհատական կնիքով կնքում քվեարկության կտրոնը և կտրոնը փոխանցում ընտրողին



Եթե ընտրողը չի կարող ինքնուրույն ստորագրել ընտրողների ցուցակում, ապա նա իրավունք ունի դիմելու այլ քաղաքացու օգնության, բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամների:

Ընտրողների ցուցակում տեղ գտած տառասխալը կամ թվային սխալը, մնացած տվյալների համապատասխանության դեպքում, հիմք չեն ընտրողին քվեարկելուց զրկելու համար:

3

Քվեաթերթիկ և քվեարկության ծրար ստանալը

Գրանցվելուց անմիջապես հետո ընտրողը մոտենում է հանձնաժողովի՝ քվեաթերթիկների և քվեարկության ծրարների տրամադրման համար պատասխանատու անդամին:

Երևանի ավագանու ընտրություններին մասնակցող յուրաքանչյուր կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի համար տպագրվում են միևնույն չափերի **առանձին քվեաթերթիկներ:**

Քվեաթերթիկների և քվեարկության ծրարների տրամադրման համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամն ընտրողին է տրամադրում ընտրություններին մասնակցող յուրաքանչյուր կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի **մեկական քվեաթերթիկ և քվեարկության մեկ ծրար:** Ընտրողը չի կարող հրաժարվել բոլոր քվեաթերթիկներն ստանալուց:



4

Քվեարկություն

Ընտրողն անցնում է քվեարկության խցիկ՝ քվեարկելու:

Արգելվում է որևէ ձևով տեղեկանալ, թե ընտրողն ինչպես է քվեարկում:

- ✓ Ընտրողն ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից, կուսակցությունների դաշինքներից որևէ մեկին ընտրում է այդ կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի քվեաթերթիկը քվեարկության ծրարի մեջ դնելու միջոցով:
- ✓ Քվեաթերթիկը քվեարկության ծրարի մեջ դրվում է առանց ծալելու:
- ✓ Չօգտագործված քվեաթերթիկները գցվում են քվեարկության խցիկում տեղադրված առանձին տուփի մեջ:



- Ինքնուրույն քվեարկելու հնարավորություն չունեցող ընտրողն իրավունք ունի հանձնաժողովի նախագահին տեղեկացնելուց հետո քվեարկության խցիկ իրավիճելու այլ անձի, որը **չպետք է լինի ընտրական հանձնաժողովի անդամ, վստահված անձ, դիտորդ, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչ, այցելու:**
- Անձն իրավունք ունի օգնելու քվեաթերթիկն ինքնուրույն լրացնելու հնարավորություն չունեցող միայն մեկ ընտրողի:
- Բացի նշված դեպքից, քվեարկելիս քվեարկության խցիկում այլ անձի ներկայությունն արգելվում է:
- Ինքնուրույն քվեարկելու հնարավորություն չունեցող ընտրողին օգնող անձի տվյալները գրառվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:
- Եթե ընտրողը կարծում է, որ սխալ է քվեարկել կամ քվեաթերթիկը վնասել է, ապա կարող է դիմել հանձնաժողովի նախագահին՝ նոր քվեաթերթիկներ ստանալու համար:
- Հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ ընտրողին հատկացվում է ընտրությունների մասնակցող յուրաքանչյուր կուսակցության, կուսակցության դաշինքի մեկական նոր քվեաթերթիկ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ Տեսողության պատճառով քվեարկությանը մասնակցելու դժվարություններ ունեցող ընտրողները կարող են քվեարկել ինքնուրույն՝ բրայլյան կաղապարի միջոցով, առանց այլ անձի օգնության:



Հանձնաժողովի քվեաթերթիկների և քվեարկության ծրարների տրամադրման համար պատասխանատու անդամը տեսողության պատճառով քվեարկությանը մասնակցելու դժվարություններ ունեցող ընտրողին է տրամադրում բրայլյան կաղապարները, որի մեջ, ըստ համարների հերթականությամբ տեղադրում է Երևանի ավագանու ընտրությանը մասնակցող բոլոր կուսակցությունների և կուսակցությունների դաշինքի քվեաթերթիկները՝ կաղապարի վրա նշված համարի տակ:

Կաղապարի աջ եզրում ուռուցիկ թվային տարբերակով գրված է կուսակցության համարը, իսկ դրա կողքին՝ դուրս եկած հատվածում գրված է բրայլյան համակարգով:

Քվեախցիկում ընտրողը վերցնում է իր նախընտրած կուսակցության կամ դաշինքի քվեաթերթիկը և առանց ծալելու տեղադրում ծրարում:

Մյուս քվեաթերթիկները վերևի հատվածից հանում է և գցում քվեախցիկում դրված առանձին տուփի մեջ:

- ! Ընտրողին տրամադրվում է նաև Երևանի ավագանու ընտրությանը մասնակցող կուսակցությունների և կուսակցությունների դաշինքի անվանումների ցուցակը, ըստ հերթական համարների՝ բրայլյան տպագրությամբ:

5

Քվեատուփի մոտ

- ✓ Ընտրողը մոտենում է քվեատուփի մոտ ինքնասուսնավող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու անդամին և նրան է հանձնում քվեարկության կտրոնը:



Ինքնասուսնավող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամը.

- ✓ ստուգում է կտրոնը, իր նախաձեռնությամբ կամ հանձնաժողովի այլ անդամի կամ վստահված անձի պահանջով կարող է ստուգել նաև ընտրողի անձը հաստատող փաստաթուղթը.
- ✓ առանց քվեարկության ծրարն ընտրողից վերցնելու քվեարկության ծրարի կտրվածքի միջով քվեաթերթիկին է փակցնում ինքնասուսնավող դրոշմանիշը.
- ✓ բացում է քվեատուփի ճեղքը և ընտրողին հնարավորություն է ընձեռում քվեարկության ծրարը գցելու քվեատուփի մեջ:



Եթե ընտրողը չի ներկայացնում քվեարկության կտրոն, ապա ինքնասուսնավող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու անդամը տեղեկացնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, որն ընտրողից վերցնում է քվեարկության ծրարը, անհապաղ մարում է՝ առանց ծրարի պարունակությունն ստուգելու:

- Ընտրողն իրավունք չունի տեղամասային կենտրոնում հայտարարելու, թե ինչպես է քվեարկել:
- Քվեարկելուց հետո ընտրողն անհապաղ պետք է դուրս գա քվեարկության սենյակից:

Քվեարկության ընթացքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝

- ⇒ պահպանում է կարգ ու կանոնը տեղամասային կենտրոնում և ապահովում է քվեարկության գաղտնիությունը.
- ⇒ կարգավորում է ընտրողների հոսքը տեղամասային կենտրոն.
- ⇒ վիճակահանությունների արդյունքներին համապատասխան ապահովում է հանձնաժողովի անդամների՝ 2 ժամը մեկ պարբերականությամբ հերթափոխը.
- ⇒ ըստ անհրաժեշտության քվեաթերթիկներ և քվեարկության ծրարներ է տրամադրում հանձնաժողովի՝ քվեաթերթիկների և քվեարկության ծրարների տրամադրման համար պատասխանատու անդամին.
- ⇒ **դատարկում է քվեարկության խցիկներում տեղադրված չօգտագործված քվեաթերթիկների արկղի պարունակությունը լցվելու դեպքում՝ թողնելով որոշակի քանակի քվեաթերթիկներ.**
 - առանց հաշվելու և դասավորելու՝ քվեարկության խցիկներում տեղադրված արկղից հանված չօգտագործված քվեաթերթիկները լցվում է այդ նպատակով տրամադրված պարկի մեջ, որը պետք է գտնվի քվեարկության սենյակում.
- ⇒ ինքնաստանձվող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու անդամին հատկացնում է ինքնաստանձվող դրոշմանիշեր, եթե քվեարկության ընթացքում ինքնաստանձվող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու անդամին հատկացված ինքնաստանձվող դրոշմանիշերը սպառվել են.
 - նոր ինքնաստանձվող դրոշմանիշերի հերթական խմբաքանակն է հանձնում ինքնաստանձվող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու անդամից քվեարկության կտրոնները ստանալուց հետո.
 - հաշվում է ինքնաստանձվող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու անդամից ստացած քվեարկության կտրոնները, և թիվը արձանագրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:
- ⇒ ինքնաստանձվող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու անդամի հերթափոխի ավարտին հաշվում է չօգտագործված ինքնաստանձվող դրոշմանիշերը և ընտրողներից ստացած քվեարկության կտրոնները, և թվերն արձանագրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում

☞ չօգտագործված ինքնաստանձվող դրոշմանիշերի հաշվարկված թիվն արձանագրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում և հանձնում հաջորդ հերթափոխի ինքնաստանձվող դրոշմանիշ փակցնող և քվեատուփի համար պատասխանատու անդամին,

⇒ քվեարկության ավարտին ստանում և հաշվում է չօգտագործված ինքնաստանձվող դրոշմանիշերը և ընտրողներից ստացած քվեարկության կտրոնները, և թվերն արձանագրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրողի կողմից չօգտագործված քվեաթերթիկների դուրս բերում նկատելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն ընտրողին տեղեկացնում է քվեարկության խցիկ վերադառնալու և չօգտագործված քվեաթերթիկները քվեարկության խցիկում գտնվող արկղի մեջ գցելու մասին:

(ԿԸՀ 22.02.17թ. N 43-Ն որոշում)

ՀԱԿԻՐՃ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՆԵՐԱՌՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

- ✓ Եթե ընտրական տեղամասում և քվեարկության սենյակում հերթ է, ցանկալի է հրավիրել հաշմանդամություն ունեցող ընտրողներին ներս և ապահովել, որ նրանք քվեարկությանը մասնակցեն առանց հերթի:
- ✓ Միշտ խոսեք ընտրողի հետ, և ոչ թե նրա օգնականի կամ թարգմանչի հետ: Ընտրողներին կարող են ուղեկցել իրենց օգնականները կամ ժեստերի լեզվի թարգմանիչը: Մի մտածեք, որ հաշմանդամություն ունեցող ընտրողները միշտ օգնության կարիք ունեն: Մինչ օգնություն առաջարկելը նախ հարցրեք նրանցից:

Մի քանի առաջարկություններ հաշմանդամություն ունեցող քարտեր խմբերի ընտրողների վերաբերյալ:

<p>Տեսողության խնդիրներ ունեցող ընտրողներ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ներկայացեք, երբ տեսողության խնդիր ունեցող ընտրողը մտնում է սենյակ: • Տեղեկացրեք ընտրողին, որ ընտրական տեղամասում կան բրայլյան կաղապարներ կամ խոշորացույցներ: • Եթե ընտրողը խնդրում է, որ իրեն ուղեկցեք քվեարկության խցիկի կամ քվեատուփի մոտ, նրան թույլ տվեք բռնել Ձեր ձեռքը: • Երբ ընտրողին օգնում եք նստել, նրա ձեռքը տարեք դեպի աթոռի թիկնակը, որպեսզի օգնեք ինքնուրույն գտնել իր տեղը: • Ուղղությունները բացատրելիս եղեք ճշգրիտ և կոնկրետ, խուսափեք «այս, այդ, այն կողմում, այս կողմում» տերմիններից:
<p><i>Տեսողության խնդիր ունեցող անձը կարող է դժվարանալ տեսնել, նույնիսկ երբ կրում է ակնոցներ: Նա կարող է լինել կույր կամ թույլ տեսնող:</i></p>	
<p>Տեղաշարժման դժվարություն ունեցող ընտրողներ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Անհրաժեշտության դեպքում օգնեք բացել դուռը: • Անվասայլակ օգտագործող անձի հետ խոսելիս նստեք աթոռի վրա, որպեսզի Ձեր աչքերը միևնույն հարթության վրա լինեն: • Խուսափեք անվասայլակին ձեռք տալուց, մինչև Ձեզ թույլտվություն չտան:
<p><i>Տեղաշարժման դժվարություն ունեցող անձը կարող է քայլելու կամ ասփիճաններ բարձրանալու դժվարություն ունենալ, նա կարող է անվասայլակ կամ այլ աջակցող սարք օգտագործել:</i></p>	
<p>Լսողության խնդիր ունեցող ընտրողներ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Խոսելու ընթացքում նայեք լսողության խնդիր ունեցող անձի դեմքին: • Խոսեք դանդաղ և հստակ: • Եղեք համբերատար ու բարյացակամ և կրկնեք ցուցումները: • Անհրաժեշտության դեպքում թեթև ձեռքով արեք՝ ընտրողի ուշադրությունը գրավելու համար:
<p><i>Լսողության խնդիր ունեցող անձը կարող է դժվարանալ լսել, նույնիսկ եթե օգտագործում է լսողական սարք:</i></p>	

<p>Հոգեւոցհալական հաշմանդամություն ունեցող ընտրողներ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Եղէք համբերատար ու բարյացակամ և կրկնեք ցուցումները: • Հարգեք նրա անձնական տարածքը: • Հնարավորության դեպքում ընտրողին առաջարկեք ավելի հանգիստ վայր՝ սպասելու համար:
<p>Հոգեւոցհալական հաշմանդամություն ունեցող անձը կարող է այնպիսի խնդիր ունենալ, որն ազդում է նրա մտածողության, զգացմունքների և/կամ վարքի վրա:</p>	
<p>Մտավոր և զարգացման խնդիրներ ունեցող ընտրողներ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Խոսելու ընթացքում նայեք ընտրողի դեմքին: • Խոսեք դանդաղ և հստակ: • Քվեարկության կարգը բացատրելիս՝ օգտագործեք պարզ բառեր և արտահայտություններ: • Անհրաժեշտության դեպքում ցուցումները գրեք կամ նկարեք:
<p>Մտավոր և զարգացման խնդիրներ ունեցող անձը կարող է ունենալ սովորելու և ստորյա կյանքում կենսագործունեություն ծավալելու սահմանափակ կարողություն:</p>	
<p>Հիշե՛ք: Հաշմանդամության ոչ բոլոր տեսակներն են տեսանելի մյուսներին: Իմացե՛ք, որ որոշ ընտրողներ ունեն հաշմանդամություն, որը դուք չեք կարող տեսնել, բայց նրանք, այնուամենայնիվ, ունեն աջակցության կարիք:</p>	

ԿԱՐԵՎՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ՝

- ✓ Դուռը բաց պահեք, որպեսզի անվասայլակ, հենակներ կամ ձեռնափայտ օգտագործող անձինք կարողանան հեշտությամբ մտնել սենյակ
- ✓ Չպետք է լինեն պատերից կամ առաստաղից ցածր կախված առարկաներ, որոնց կարող են պատահաբար բախվել տեսողության խնդիրներ ունեցող անձինք
 Պետք է լինի բավականաչափ տարածք, որպեսզի անվասայլակ օգտագործող անձինք կարողանան տեղաշարժվել գրանցման սեղանից դեպի քվեախցիկ և այնուհետև քվեատուփի մոտ:

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՓԱԿՈՒՄԸ



Քվեարկության օրը՝ ԺԱՄԸ 20:00 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է քվեարկության ավարտի մասին և.

- ✓ արգելում է ընտրողների մուտքը քվեարկության սենյակ,
- ✓ քվեարկության սենյակում գտնվող ընտրողներին քվեարկելու հնարավորություն է տալիս,
- ✓ փակում է քվեատուփի ճեղքը:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ՄԻՆՉԵՎ ԺԱՄԸ 20.30-Ը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով հաղորդում է մինչև ժամը 20.00-ն տվյալ ընտրական տեղամասում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների թիվը.

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ

Քվեարկության արդյունքների ամփոփումն սկսվում է անմիջապես քվեարկության ավարտից հետո և ընթանում առանց ընդհատման մինչև քվեարկության արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ արձանագրության կազմումը:

! ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քվեարկության արդյունքների ամփոփման փուլում անհրաժեշտ է խստորեն պահպանել Ընտրական օրենսգրքի 68-րդ հոդվածով սահմանված գործողությունների հաջորդականությունը:

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ՝

1. **փաթեթավորում է** հանձնաժողովի անդամների անհատական կնիքները, փաթեթը կնքում և տեղադրում է պարկում.
2. ընտրողների ցուցակում ընտրողների ստորագրությունների հիման վրա **հաշվում է** քվեարկության մասնակիցների ընդհանուր թիվը: Առկայության դեպքում **առանձին հաշվում է նաև՝**
 1. քվեարկության օրն ընտրական տեղամասում կազմված լրացուցիչ ցուցակում առկա ստորագրությունների թիվը,

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմած՝ ընտրողների լրացուցիչ ցուցակի յուրաքանչյուր էջ ստորագրում և կնքում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը: Քվեարկության ավարտից հետո ցուցակի վերջում հանձնաժողովի նախագահը նշում է քվեարկության օրը կազմվող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկված ընտրողների ընդհանուր թիվը:

3. այդ թվերը հրապարակում և արձանագրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

4. Եթե տեխնիկական սարքավորումն անխափան աշխատել է քվեարկության ընթացքում, ապա **տեխնիկական սարքավորման միջոցով տպվում է** ամփոփ տեղեկանք:
5. Տեղեկանքը տպելու անհնարինության դեպքում այդ մասին համապատասխան **գրառում է կատարում** գրանցամատյանում:
6. **Տեղեկանքի մեկ օրինակը ստորագրվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից, կնքվում հանձնաժողովի կնիքով և տեղադրվում է պարկում:**
7. Տեղեկանքի մեկական օրինակ, ստորագրված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից և կնքված հանձնաժողովի կնիքով, ըստ պահանջի **տրամադրում է** ամփոփման նիստին ներկա գտնվող թեկնածուներին, դիտորդներին և վստահված անձանց:
8. **Փաթեթավորում է** ընտրողների ցուցակները առանձին մեկանգամյա օգտագործման փաթեթում, փաթեթը կնքում է, այն ստորագրում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը:
9. Հաշվում է ընտրողներից ստացված տեխնիկական սարքավորման միջոցով տպված քվեարկության կտրոնները, փաթեթավորում, փաթեթը կնքում և տեղադրում է պարկում.
10. հաշվում է ընտրողներից ստացված համարակալված քվեարկության կտրոնները, փաթեթավորում, փաթեթը կնքում և տեղադրում է պարկում.
11. հաշվում է չօգտագործված ինքնասուսնձվող դրոշմանիշերը, փաթեթավորում, փաթեթը կնքում և տեղադրում է պարկում.
12. հաշվում է չօգտագործված համարակալված քվեարկության կտրոնները, փաթեթավորում, փաթեթը կնքում և տեղադրում է պարկում: **Համարակալված քվեարկության կտրոնները չօգտագործվելու դեպքում դրանք չի հաշվում, և նշում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի հատկացրած կտրոնների թիվը.**
13. առանց հաշվելու փաթեթավորում է չօգտագործված քվեաթերթիկները:

ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱՆՔ
քվեարկության ընթացքում տեխնիկական
սարքով գրանցված ընտրողների

Ընտրական տեղամաս: **20/02**

Տեխնիկական սարքով գրանցված ընտրողների ընդհանուր թիվը	1450
--	-------------

Այդ թվում՝

Ընտրողների ցուցակից	1250
Տեղամասում կազմված լրացուցիչ ցուցակից	10

Ընտրողների ցուցակից գրանցվածների հերթական համարները

1,2,9,65,87*,98*

* - Ընտրողներ, որոնց գրանցումն իրականացվել է անըր հաստատող փաստաթղթի տվյալները տեխնիկական սարքավորման մեջ ստեղծագործված տեղեկանքով:

Տեղեկանքը տպվել է **03/04/2017 15:06:32**

Սարք **VAD1**

Հանձնաժողովի նախագահ

ստորագրություն

Կ.Տ.

Այդ գործողությունների արդյունքները հրապարակվում են և արձանագրվում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ ԵՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ _____

- ⇒ Հանձնաժողովի նախագահը բացում է քվեատուփը.
- ⇒ քվեատուփից հանում քվեարկության մեկ ծրար.
- ⇒ ցուցադրում այնպես, որ այն տեսանելի լինի ներկաների համար.
- ⇒ քվեարկության ծրարից հանում է քվեաթերթիկը.



! ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ✓ Քվեարկության ծրարի մեջ մեկից ավելի քվեաթերթիկներ գտնվելու դեպքում հաշվարկում ընդգրկվում է **միայն սահմանված նմուշի քվեաթերթիկը:**
- ✓ Ավելորդ գրառում պարունակող քվեարկության ծրարի դեպքում **քվեաթերթիկը ծրարից չի հանվում**, քվեարկության ծրարը դրանում գտնվող քվեաթերթիկի հետ անհապաղ մարվում է:

(ԸՕ 68-րդ հոդված, մաս 6)

Քվեաթերթիկների տեսակավորման ժամանակ հանձնաժողովի նախագահը հայտարարում է.

⇒ քվեաթերթիկի սահմանված կամ չսահմանված նմուշի լինելու մասին,

! ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ *Սահմանված նմուշի քվեաթերթիկ է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից հաստատված նմուշի այն քվեաթերթիկը, որը հանվել է ծրարից, և որի վրա փակցված է այդ ընտրական տեղամասի ինքնաստանձվող դրոշմանիշը:*

⇒ քվեաթերթիկի վավեր կամ անվավեր լինելու մասին

! ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ *Երևանի ավագանու ընտրությունների դեպքում սահմանված նմուշի քվեաթերթիկն անվավեր է, եթե՝*

- ✗ ներառում է որևէ գրառում կամ նշում,
- ✗ ծրարում, քվեաթերթիկից բացի, առկա է այլ իր:

! ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ *Եթե ծրարում, քվեաթերթիկից բացի, առկա է այլ իր, ապա քվեաթերթիկը մարվում է ծրարի և ծրարում առկա իրի հետ այնպես, որ վերահաշվարկի ժամանակ հնարավոր լինի հաստատել իրի առկայությունը: Այդ մասին գրանցամատյանում կատարվում է համապատասխան գրառում:*

- ⇒ վավեր քվեաթերթիկի դեպքում հայտարարում է կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի անվանումը, որի օգտին է քվեաթերթիկը,
- ⇒ պահանջի դեպքում քվեաթերթիկը փոխանցվում է հանձնաժողովի մյուս անդամներին,
- ⇒ հանձնաժողովի նախագահի հայտարարությանը համաձայն չլինելու դեպքում հանձնաժողովի անդամը ներկայացնում է առարկություն (առարկության դեպքում քվեարկության է դրվում հանձնաժողովի անդամի առաջարկությունը),
- ⇒ առարկության ընդունման մասին որոշմանը համապատասխան, իսկ առարկությունը չընդունվելու կամ առարկություն չլինելու դեպքում՝ հանձնաժողովի նախագահի հայտարարության համաձայն, քվեաթերթիկը դրվում է

համապատասխան կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի օգտին քվեարկած քվեաթերթիկների փաթեթի մեջ:

Այս գործողությունը կրկնում է քվեատուփում առկա բոլոր ծրարների համար:

- ⇒ յուրաքանչյուր կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի օգտին քվեարկված քվեաթերթիկները և անվավեր քվեաթերթիկները տեսակավորվում են առանձին-առանձին,
- ⇒ քվեաթերթիկներն, ըստ կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի օգտին քվեարկված քվեաթերթիկների տեսակավորելուց և հաշվարկելուց հետո, ստացված թվերը բարձրաձայն հայտարարվում և գրանցվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ! Քվեաթերթիկների տեսակավորումն իրականացնելու ժամանակ հանձնաժողովի անդամներին արգելվում է նշումներ կատարել, ինչպես նաև իրենց մոտ ունենալ գրիչներ, մատիտներ կամ նշումներ կատարելու այլ առարկաներ:
- ! Արդյունքներն ամփոփելիս չսահմանված նմուշի քվեաթերթիկները հաշվի չեն առնվում և չեն հաշվարկվում:
- ! Հաշվարկված և տեսակավորված քվեաթերթիկները սահմանված կարգով փաթեթավորվում են, իսկ փաթեթները կնքվում և տեղադրվում են պարկում:
- ! Ընտրական փաստաթղթերի պարկում տեղադրվող փաթեթների վրա պետք է առկա լինի հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությունը և հանձնաժողովի կնիքը:
- ! Հանձնաժողովի մյուս անդամները և վստահված անձինք ևս իրավունք ունեն ստորագրելու փաթեթների վրա:
- ! Ընտրական փաստաթղթերի պարկը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում պետք է փակվի:
- ! Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում այդ պարկը սահմանված կարգով փակելու համար պատասխանատու է հանձնաժողովի նախագահը:
- ! Պարկի վրա պետք է առկա լինի հանձնաժողովի նախագահի ստորագրությունը:
- ! Հանձնաժողովի մյուս անդամները և վստահված անձինք ևս իրավունք ունեն ստորագրելու պարկի վրա:
- ! Գրանցամատյանում գրառվում են փաթեթների և պարկի վրա ստորագրողների անուն-ազգանունները, դրվում ստորագրության նմուշները:

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔԱՂՎԱԾՔԻ ԿԱԶՄՈՒՄ _____

Հիմք ընդունելով կատարված հաշվարկները և գրանցամատյանում արձանագրված տվյալները, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կազմում է տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրություն և այդ արձանագրությունից քաղվածք:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արձանագրության և այդ արձանագրությունից քաղվածքի կազմումը հանձնաժողովը պետք է ավարտի ոչ ուշ քան քվեարկության ավարտից 12 ժամ հետո:

Արձանագրությունը կազմվում է 4 օրինակից.



1 օրինակը փակցվում է տեղամասային կենտրոնում՝ ընտրողների ցուցակների կողքին.

1 օրինակը տեղադրվում է ընտրական փաստաթղթերի պարկում.

2 օրինակը ներկայացվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով.

Արձանագրությունը ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը, քարտուղարը և անդամները, կնքում է հանձնաժողովի նախագահը:

Հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է ստորագրել արձանագրությունը: Եթե նա արձանագրության տվյալների վերաբերյալ ունի առարկություն (հատուկ կարծիք), ապա այդ մասին գրառում է կատարում արձանագրությունում՝ դրա համար նախատեսված հատուկ տեղում:

Արձանագրությունը կազմելուց հետո հանձնաժողովը լրացնում է քվեարկության արձանագրությունից քաղվածքի 1 օրինակ, որը ստորագրվում է հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի կողմից ու առձեռն ներկայացվում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում ներկա լինելու իրավունք ունեցող անձանց պահանջով նրանց տրամադրվում է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրությունից քաղվածք՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի և քարտուղարի ստորագրություններով և հանձնաժողովի կնիքով:

Քվեարկության ավարտից հետո ՈՉ ՈՒՇ, ՔԱՆ 14 ԺԱՄԿԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով են ներկայացվում.



- ընտրական փաստաթղթերի մեկանգամյա օգտագործման պարկը, որի մեջ տեղադրված պետք է լինեն.
 - հանձնաժողովի անդամների անհատական կնիքների փաթեթը,
 - տեխնիկական սարքավորման միջոցով տպված տեղեկանքի մեկ օրինակը,
 - ընտրողներից ստացված տեխնիկական սարքավորման միջոցով տպված կտրոնների փաթեթը,
 - ընտրողներից ստացված համարակալված քվեարկության կտրոնների փաթեթը,
 - չօգտագործված ինքնասուսնծվող դրոշմանիշերի փաթեթը,
 - չօգտագործված համարակալված քվեարկության կտրոնների փաթեթը,
 - յուրաքանչյուր կուսակցությանը, կուսակցությունների դաշինքին կողմ քվեարկած քվեաթերթիկների փաթեթները,
 - անվավեր քվեաթերթիկների փաթեթը,
 - տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրության 1 օրինակը:
- ընտրողների ցուցակների պարկը.
- տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքը.
- տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանը.
- քվեարկության արդյունքների արձանագրության 2 օրինակը.
- քվեարկության արդյունքների արձանագրությունից քաղվածքի 1 օրինակը.
- չօգտագործված քվեարկության ծրարները.
- չօգտագործված քվեաթերթիկները,
- քվեատուփից հանված քվեարկության ծրարները,
- բրայլյան կաղապարները,
- տեխնիկական սարքավորումները.
- քվեարկության խցիկները.
- քվեատուփը:

Ընտրական փաստաթղթերը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով են տեղափոխում ոստիկանության ծառայողների ուղեկցությամբ:

Ընտրական փաստաթղթերն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում հանձնվում և ընդունվում են հանձնողի ու ընդունողի կողմից ստորագրելու և ստացական տալու միջոցով:

Դիտորդները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները, վստահված անձինք, այցելուները քվեարկության արդյունքներն ամփոփելուց հետո կարող են իրենց միջոցներով ուղեկցել ընտրական փաստաթղթերը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովից ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով տեղափոխող մեքենան:

ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ (ԱՆԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ) ԲՈՂՈՔԱՐԿԵԼԸ



Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի որոշումը, գործողությունը (անգործությունը) կարող է բողոքարկել՝

- 1) յուրաքանչյուր ոք, ով գտնում է, որ խախտվել կամ կարող է խախտվել իր՝ Ընտրական օրենսգրքով սահմանված սուբյեկտիվ ընտրական իրավունքը.
- 2) վստահված անձը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր կամ իր վստահորդի՝ Ընտրական օրենսգրքով սահմանված իրավունքը.
- 3) դիտորդը կամ այցելուն, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր՝ Ընտրական օրենսգրքով սահմանված իրավունքը.
- 4) զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցիչը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր՝ Ընտրական օրենսգրքով սահմանված իրավունքը.
- 5) ընտրություններին մասնակցող կուսակցության լիազոր ներկայացուցիչը, եթե գտնում է, որ խախտվել է իր կամ իր վստահորդ կուսակցության կամ կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուի՝ Ընտրական օրենսգրքով սահմանված իրավունքը:

Համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը, եթե արձանագրությունում կատարել է գրառում հատուկ կարծիք ունենալու մասին՝ **իրավունք ունի ներկայացնելու.**

- ✓ **ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի մասին դիմում:** Վերահաշվարկի դիմումը պետք է ներառի դիմողի անունը, ազգանունը, դիմողի հասցեն և այն ընտրական տեղամասի համարը, որում պահանջվում է կատարել վերահաշվարկ: Դիմումին կարող են կցվել քվեարկության արդյունքների սխալ ամփոփման ապացույցներ: Վերահաշվարկի դիմումը պետք է ստորագրված լինի դիմումատուի կողմից:

Վերահաշվարկի դիմում կարող է ներկայացվել միայն համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով՝

- ! **քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 12.00-ից մինչև ժամը 18.00-ն,**
- ! **քվեարկությունից հետո երկրորդ օրը՝ ժամը 9.00-ից մինչև ժամը 11.00-ն:**

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը մերժում է ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի դիմումը և վերահաշվարկ չի իրականացնում, եթե պահանջվել է քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի իրականացում Ընտրական օրենսգրքի 50-րդ հոդվածի դրույթների խախտումով:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամն **իրավունք ունի ներկայացնելու ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմում:**

Դիմում կարող է ներկայացվել միայն համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով՝

- ! **քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 12.00-ից մինչև ժամը 18.00-ն**
- ! **քվեարկությունից հետո երկրորդ օրը՝ ժամը 9.00-ից մինչև ժամը 11.00-ն:**

Ընտրական հանձնաժողովներ ներկայացված դիմումը պետք է.

- ! ստորագրված լինի դիմողի կողմից,
- ! ներառի դիմողի անունը, ազգանունը,
- ! դիմողի հասցեն,
- ! տրման ամսաթիվը,
- ! կարող է ներառել նաև դիմողի հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն,
- ! դիմումում պետք է սահմանված լինի դիմողի պահանջը,
- ! բերված լինեն դիմողի հիմնավորումները,
- ! հնարավոր ապացույցները պետք է կցված լինեն դիմումին:

Եթե դիմումը ներկայացվում է ներկայացուցչի միջոցով, ապա պետք է ներկայացվի նաև օրենքով սահմանված կարգով տրված լիազորագիր:

Ընտրական հանձնաժողովի անդամի կողմից ներկայացված դիմումին կից պետք է ներկայացվի հանձնաժողովի անդամի սահմանված նմուշի վկայականի պատճենը:

Դիմողը դիմումը հասցեագրում է այն ընտրական հանձնաժողովին, որի իրավասության սահմաններում է բարձրացված հարցի լուծումը: Եթե դիմում տալու համար Ընտրական օրենսգրքով նախատեսված է վերջնաժամկետ, ապա դիմումը համարվում է պատշաճ ժամկետում ներկայացված, եթե այն մինչև վերջնաժամկետը մուտքագրվել է համապատասխան ընտրական հանձնաժողով:

Ոչ իրավասու ընտրական հանձնաժողով ներկայացված դիմումները կամ վերջնաժամկետից ուշ ներկայացված դիմումները չեն քննարկվում և գրությամբ վերադարձվում են դիմումատուին՝ նշելով պատճառը:

Ընտրական հանձնաժողովների որոշումները, գործողությունները (անգործությունը) վերադաս ընտրական հանձնաժողով բողոքարկելու դեպքում բողոք ներկայացնող կողմը կրում է իր ներկայացրած փաստական հանգամանքների ապացուցման բեռը: Սահմանված կանոնները վերաբերում են նաև ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմումներին:

**ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ _____**

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքները կազմակերպելու գործում անհրաժեշտ է ոչ միայն իրազեկ լինել ոլորտը կարգավորող իրավահարաբերություններին, այլև կարևոր է տիրապետել այնպիսի հմտությունների, որոնք արդյունավետ կդարձնեն հանձնաժողովի աշխատանքները ճիշտ կազմակերպելու համար:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքները կազմակերպելու գործում ուշադրության կենտրոնում պետք է լինեն.

- ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ(ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ) ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
- ԿՈՆՖԼԻԿՏԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ (ՀԱՂԹԱՀԱՐՈՒՄ)
- ԲԱՆԱԿՑԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ - ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կազմակերպչական կամ մենեջմենթի իմացությունն անկախ մեր ոլորտից մեզ օգնում է ճիշտ ժամանակին կողմնորոշվելու, որոշումներ ընդունելու, սպասվող փոփոխությունների կանխատեսման և գործընթացների կառավարման գործում: Մեր օրերում կարելի է փաստել, որ ինչպես առօրյայում, այնպես էլ գործնականում մենք կամա, թե ակամա կիրառում ենք մենեջմենթ, իսկ այն ճիշտ կիրառելու և արդյունքի հասնելու համար անհրաժեշտ է տիրապետել կառավարման այնպիսի հմտությունների, որոնք թույլ կտան հարթ և արդյունավետ ճանապարհով ուղղորդել իրավիճակային փոփոխությունները:

Անցանկալի օրինակներ տեղամասային կենտրոնում հանդիպած դեպքերից.

- Իրավիճակ 1**

Տեղամասային կենտրոնում կազմակերպչական հրահանգներ է տալիս դիտորդը, իսկ հանձնաժողովի նախագահը և քարտուղարը չեն կարողանում պահպանել կարգ ու կանոն տեղամասային կենտրոնում, վստահված անձինք անընդհար միջամտում են ամփոփման աշխատանքներին:
- Իրավիճակ 2**

ՏԸՀ նախագահն իրեն է վերապահում որոշումներ կայացնելու և ղեկավարելու դերակատարումը՝ անհավասար պայմաններ ստեղծելով հանձնաժողովի անդամների միջև, կայացնում է միանձնյա որոշումներ և թելադրում իր կանոնները:

Ինչպե՞ս խուսափել նմանատիպ ոչ ցանկալի իրավիճակներից



Առաջին հայացքից, ամեն ինչ պարզ է, սակայն հանձնաժողովի ղեկավար կազմը, պետք է ունենա կազմակերպչական հմտություններ, որպեսզի կարողանա աշխատանքները կազմակերպել արդյունավետ:

Արդյունավետ կառավարման սկզբունքները

- Հեղինակն (authority) առաջին որակն է, որ մարդ պետք է ունենա: Խոսքը պետք է վստահություն ներշնչի
- Արդարություն և խստություն
- Հաղորդակցություն և արագ կողմնորոշվելու կարողություն
- Լիազորությունների վերահսկողություն:

Ինչպե՞ս կառավարել գործընթացը

Կառավարումն ունի երկու հիմնական տիպ

⇒ Ձևական՝ պաշտոնական դիրքի վրա հիմնված:

Մեթոդներ՝ լիազորությունների իրացում, նյութական խրախուսում, հնարավոր պատժի կիրառում



⇒ Ոչ ձևական՝ հեղինակության և փոխադարձ հարգանքի վրա հիմնված:

Մեթոդներ՝ համագործակցություն, ընդհանուր հետաքրքրությունների բավարարում, խմբի անդամ լինելու մոտիվացիա:

Ինչպիսի՞ հատկություններ պետք է ունենա ղեկավարը

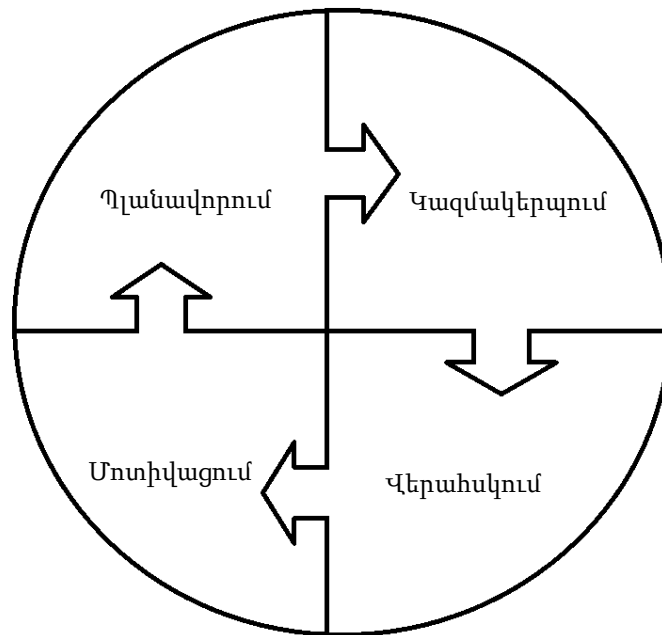
- ⇒ Կողմնորոշվելու
- ⇒ Համագործակցելու
- ⇒ Որոշումներ կայացնելու



Առաջնորդել, ղեկավարել, թե՞ համագործակցել

Յուրաքանչյուր իրավիճակ ենթադրում է իր պատասխանը.

Կառավարումն անընդհատ կրկնվող գործընթաց է, որն ունի հետևալ փուլերը, գիտական ձևակերպմամբ՝ կառավարման ֆունկցիաները



ԿՈՆՖԼԻԿՏՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ (ՀԱՂԹԱՀԱՐՈՒՄ)

Ին՞չ է կոնֆլիկտը

Կոնֆլիկտը տարբեր կողմերում գտնվող սուբյեկտների հակադիր ուղղված նպատակների, շահերի, դիրքորոշումների, կարծիքների, հայացքների բախումն է:

Կոնֆլիկտի տեսակները

Ըստ ուղղվածության կոնֆլիկտները բաժանվում են՝

- ⇒ Անհավասար և հավասար կողմերի
- ⇒ Ղեկավարի և ենթակայի
- ⇒ Ներանձնային և Միջանձնային

Գնալ բախման, թե՛ կառավարել կոնֆլիկտը

Այս հարցի պատասխանը ստանալու համար դիտարկենք Բերտրանտ Ռասելի կողմից առաջարկվող <<Chicken Run >> (<< Հավիկի վագր>>) օրինակը:


Օրինակը բերված է ժամանակին ամերիկացի երիտասարդների մոտ **ta8a]wum gta]** հայտնի խաղի օրինակով, երբ ավտոմեքենաները մեծ արագությամբ գալիս են ընդառաջ և ով առաջինը թեքի ուղղությունը՝ նա համարվում է <<Chicken >> (<< Հավիկ>>):

<<Հավիկի վագր>> Բերտրանդ Ռասել

2. Վարել

3. Թեքվել

1 Թեքվել /մի կողմի վրա

1.3	1.1
	3.1
0.0	

1. Վարել

Եթե դիմացինը զիջի դու կստանաս առավելագույնը՝ 3 միավոր, իսկ եթե դու զիջես առաջինը, ապա դիմացինը կստանա առավելագույնը՝ 3 միավոր: Եթե կողմերը գնան բախման, ապա ոչ ոք միավոր չի ստանա:

Գլխավոր միտքը հետևյալն է.

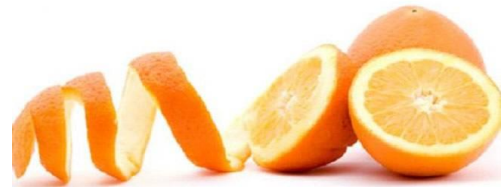
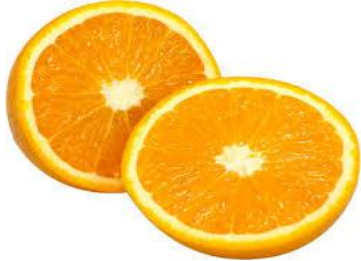
Եթե կոնֆլիկտը կառավարենք և գանք համաձայնության, ապա յուրաքանչյուրը կստանա մեկական միավոր:

Իսկ ինչպե՛ս կառավարել կոնֆլիկտը

Կոնֆլիկտների հաղթահարման համար շեշտադրումը պետք է դնել կողմերի հետաքրքրությունների վրա, այն է՝ երկու կողմերի դիրքորոշումները հակասական են. սակայն եթե դիտարկենք խնդիրը նրանց հետաքրքրությունների շրջանակներում, ապա մեկին հետաքրքրում է բաժակը, մյուսին՝ ջուրը:

Օրինակ՝ Ռոջեր Ֆիշերի <<Ինչպե՞ս հասնել Այո-ի>> գրքից

Երկու քույր վիճում են նարնջի համար : Մայրը լսելով նրաց վեճը, վերցնում է նարինջը, կիսում այն երկու հավասար մասերի և ամեն մեկին տալիս իր բաժինը: Առաջին հայացքից սա ամենաարդար և ճիշտ լուծումն է: Սակայն հետո պարզվում է որ քույրերից մեկը ստանալով իր կես նարինջը, առանձնացնում է այն կեղևից, կեղևը նետում աղբարկղը, իսկ նարինջից հյութ քամում:



Մյուս քույրը ստանալով իր կեսը՝ առանձնացնում է կեղևը նարինջից, նարինջը նետում է աղբարկղը, իսկ կեղևը կտրատում է շատ մանր կտորների և լցնում թխվածքաբլիթի համար պատրաստված խմորի մեջ:

Ի՞նչ ունենք արդյունքում՝ կես նարինջ աղբամանում և երկու քույրերի կիսով չափ բավարարված ցանկություն:

Ի՞նչ կարող էինք ունենալ՝ քույրերի հետաքրքրությունների ամբողջական բավարարում և նարինջի առավելագույն օգտագործում:

Անվանենք այս ցանկալի տարբերակը՝ <<առանց կորուստների լուծում>>:

Ի՞նչ պետք է աներ քույրերի մայրը՝ գտնելու համար <<առանց կորուստների լուծում>>

Հարցեր տար քույրերի հետաքրքրությունների մասին, հասկանալով, թե նարինջն ունենալու արդյունքում ինչպես են պատրաստվում այն օգտագործել:

Անշուշտ կողմերի հետաքրքրությունները ոչ բոլոր օրինակներում են թույլ տալիս գտնելու առանց կորուստների ճանապարհը, սակայն գրեթե միշտ հնարավոր է գտնել նվազագույն կորուստներով ճանապարհ:

Ինչպե՞ս վարվել նվազագույն կորուստներով ճանապարհ գտնելու համար.

Նարինջի օրինակում անհրաժեշտ էր լսել դիմացինի հետաքրքրության շրջանակը, բայց օրինակները կարող են տարբեր լինել.

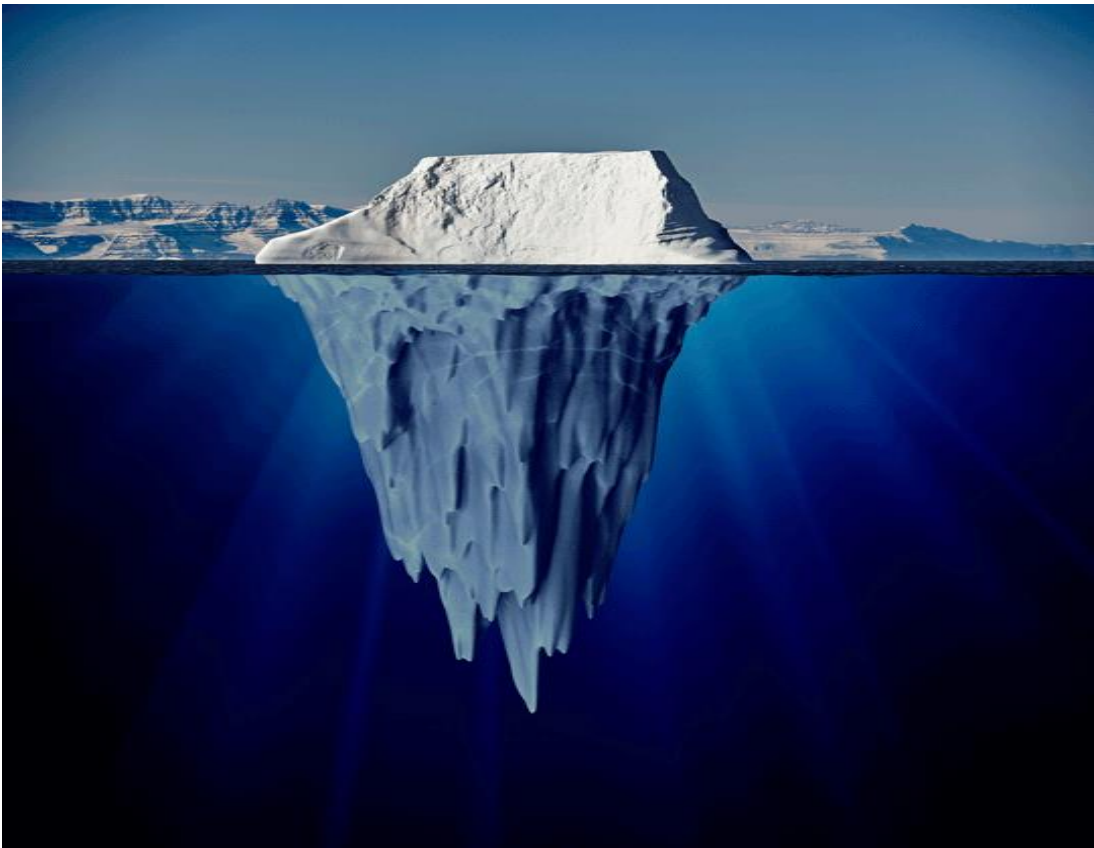
Օրինակ՝ «Այսբերգ»

Ի՞նչ եք տեսնում



Սառցաբեկորի ո՞ր մասն եք տեսնում

Ի՞նչ եք հիմա տեսնում



Ամբողջ ՍԱՌՑԱԲԵԿՈՐԸ

Սառցաբեկորի մեծ մասը (90%-ը) ջրի տակ է թաքցրած: Եթե մենք փորձենք սառցաբեկորի չափսերի մասին և ընդհանրապես նրա բնութագրիչների մասին կարծիք կազմել միայն մեզ երևացող հատվածը տեսնելով, ապա ակնհայտորեն կսխալվենք:

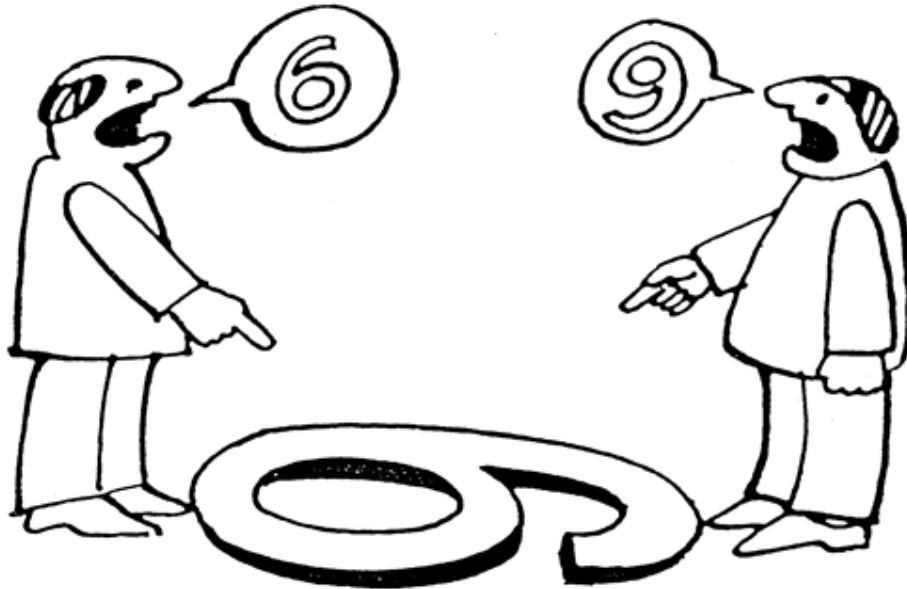
Հաճախ խնդիրները նման են Սառցաբեկորի օրինակին

Ի՞նչ անել խնդրի ծավալի կամ բնութագրիչների մասին մեր պատկերացումներում չսխալվելու համար:

Ուսումնասիրել խնդրի խորությունը և գտնել առաջին հայացքից մեզ անտեսանելի հատվածները:

Ինչպես սառցաբեկորի դեպքում, այնպես էլ իրական կյանքում, այն, ինչը կա ջրի մակերևույթից ներքև, կարող է լինել ավելի կարևոր և զորեղ, քան այն, ինչը տեսանելի է առաջին հայացքից:

Մեկ այլ օրինակ



(Օրինակներ շատ կարող են լինել. շատ հետաքրքիր է նաև հնդկական առածը փղի և վեց կույր իմաստունների մասին, որը կարող եք ինքներդ գտնել և ընթերցել:)

Կա՞ն արդյոք կանոններ, որոնք կիրառելուց կարելի է առավել արդյունավետ դարձնել հաղորդակցությունն ու բանակցությունը!

Այո, կան! Նշենք դրանցից մի քանիսը.

- Լսել դիմացինին, հնարավորություն տալ արտահայտվելու,
- Դիմացինի հակակրանքը կամ ագրեսիան թուլացնող քայլեր ձեռնարկել
- Զերծ մնալ բացասական գնահատականներ տալուց
- Ներկայացնել սպասվելիք արդյունքը և խնդիրը
- Հեռու մնալ վարկաբեկող քայլերից, հնարավորություն տալ, որ դիմացինը գա հանգուցալուծման
- Գնահատել արարքները, այլ ոչ թե՛ դիմացինին
- Դրսևորել հանգիստ և վստահ պահվածք, որը հավասարը-հավասարի ազդեցություն է թողնում
- Չխուսափել ներողություն հայցելուց և շնորհակալություն հայտնելուց: Դա զինաթափում է դիմացինին, հարգանք է առաջացնում և վստահություն ներշնչում

Տեղամասային կենտրոններում անհամաձայնությունների պատճառները և ներգրավված կողմերը կարող են լինել տարբեր՝ ՏԸՀ անդամներ, դիտորդներ, վստահված անձինք, ընտրողներ, լրագրողներ, թեկնածուներ:

⇒ Մարդիկ իրենց բնույթով տարբեր են և դա արտահայտվում է, թե՛ գաղափարական, և թե՛ գործնական տարբեր հարթություններում, իրենց մոտեցումների և հետաքրքրությունների դեպքում: Տեղամասային կենտրոնում առաջ քաշած հարցերը հաճախ ունենում են տարբեր հետաքրքրություններ, ուստի անհամաձայնություններն ու կոնֆլիկտային իրավիճակները միշտ առկա են: Անհամաձայնությունները շատ հնարավոր է ունենան նաև դրական ազդեցություն՝ խթանելով զարգացումը՝ նոր լուծում գտնելու անհրաժեշտությամբ:

⇒ Անհամաձայնությունները, երբ կողմերը պատրաստ են ողջամտորեն քննարկելու միմյանց տեսակետները, ոչ թե կարող են, այլ միանշանակ հանգուցալուծվում են երկու կողմերին ձեռնտու լուծմամբ և նորանոր գիտելիքների ձեռքբերմամբ:

**«Տարակարծությունը զարգացման պայծառն է» - հին իմաստություն
Չպետք է խուսափել տարակարծությունից, տարակարծությունը դեռ բախում**

«ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐՈՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀԸ» գտնելու համար կարող ենք զարգացնել մեր **ԲԱՆԱԿՑԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**



Ին՞չ է բանակցությունը

Բանակցությունը երկխոսություն է երկու կամ ավելի անձանց միջև:

Բանակցության նախապատրաստվելիս օգտակար մտորում

- ⇒ Ին՞չ եմ ես ուզում
- Սպասելիք
- ⇒ Ին՞չ է դիմացինը ուզում
- Կանխատեսելիություն
- ⇒ Ին՞չ արդյունքի կհասնեմ
- Կարևոր սկզբունքներ

Ինչպե՞ս բանակցել

Կարևոր սկզբունքներ

- Կառուցել աշխատանքային հարաբերություններ՝ հաղորդակցություն (բանակցություն տանող առաջին քայլն է, իսկ դրա բացակայությունը կամ վատ հաղորդակցությունը՝ խնդրի լուծման ձախողում)
- Լսել՝ հասկանալու համար (հասկանալու համար պետք է նաև դիմացինի օգնությունը, հասկանալ չի նշանակում համաձայնել, իսկ չհասկանալը՝ բանակցության բացակայություն է)
- Առանձնացնել խնդիրը անձից
- Բացատրել ձեր մոտեցումները (հետաքրքրությունները), ցույց տալով դրանց կենսական կարևորությունը
- Փորձել լինել դիմացինի տեղում
- Վստահություն (այն չի կարող արդյունք լինել, սակայն կարող է տանել արդյունքի)
- Կառավարել հուզական դրսևորումները(բարձր գոռալ՝ դեռ չի նշանակում ճիշտ լինել)
- Խելամիտ լուծման հասնելու համար անհրաժեշտ է հաշտեցնել շահերը, այլ ոչ թե դիրքերը (հաճախ կողմերը նույն միտքն ու շահերն են արտահայտում, բայց իրար չլսելու պատճառով խնդրի լուծում չի գտնվում)
- Տեսնել խնդրի բոլոր կողմերը

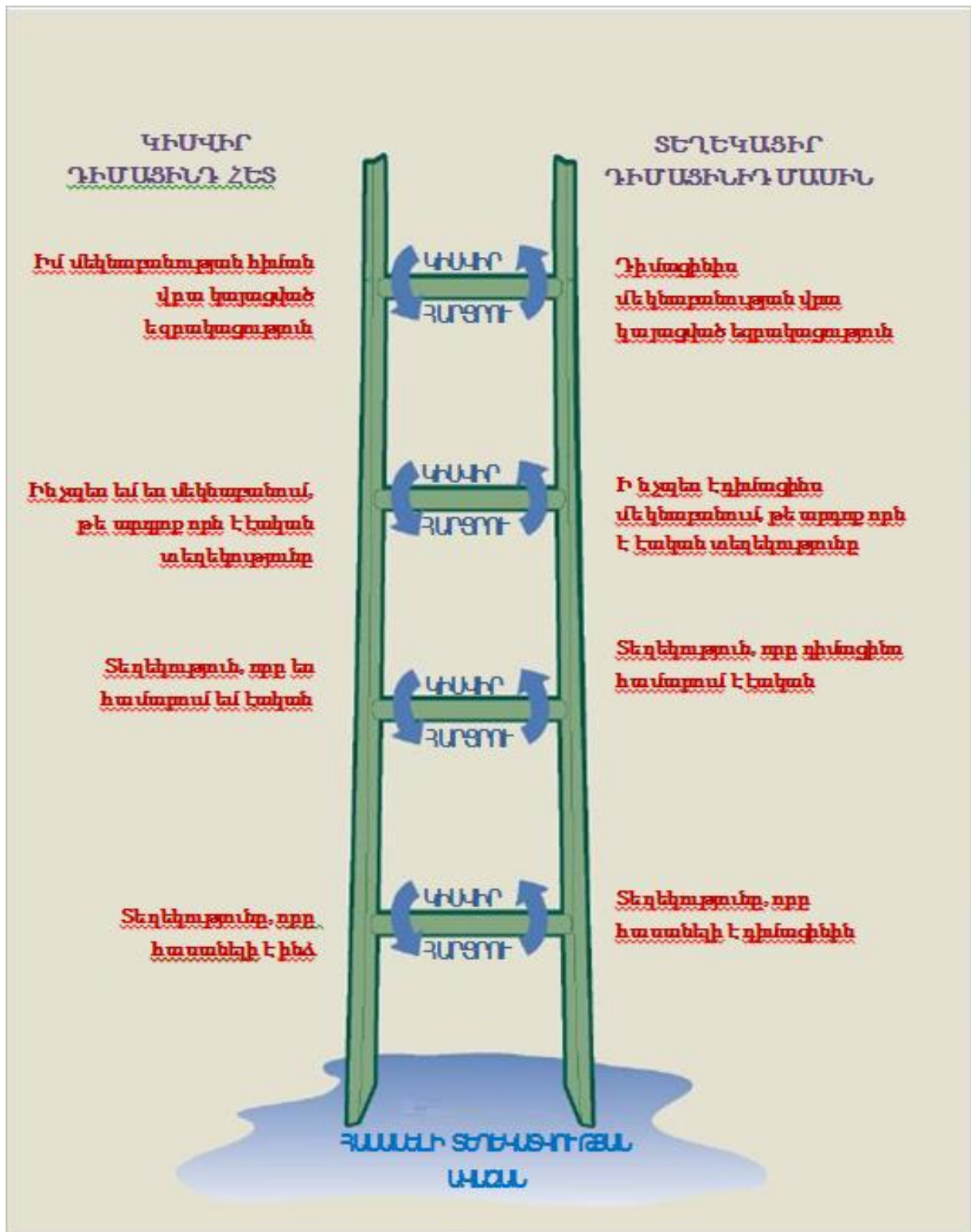
Ինչ կարող է տալ մեզ բանակցությունը

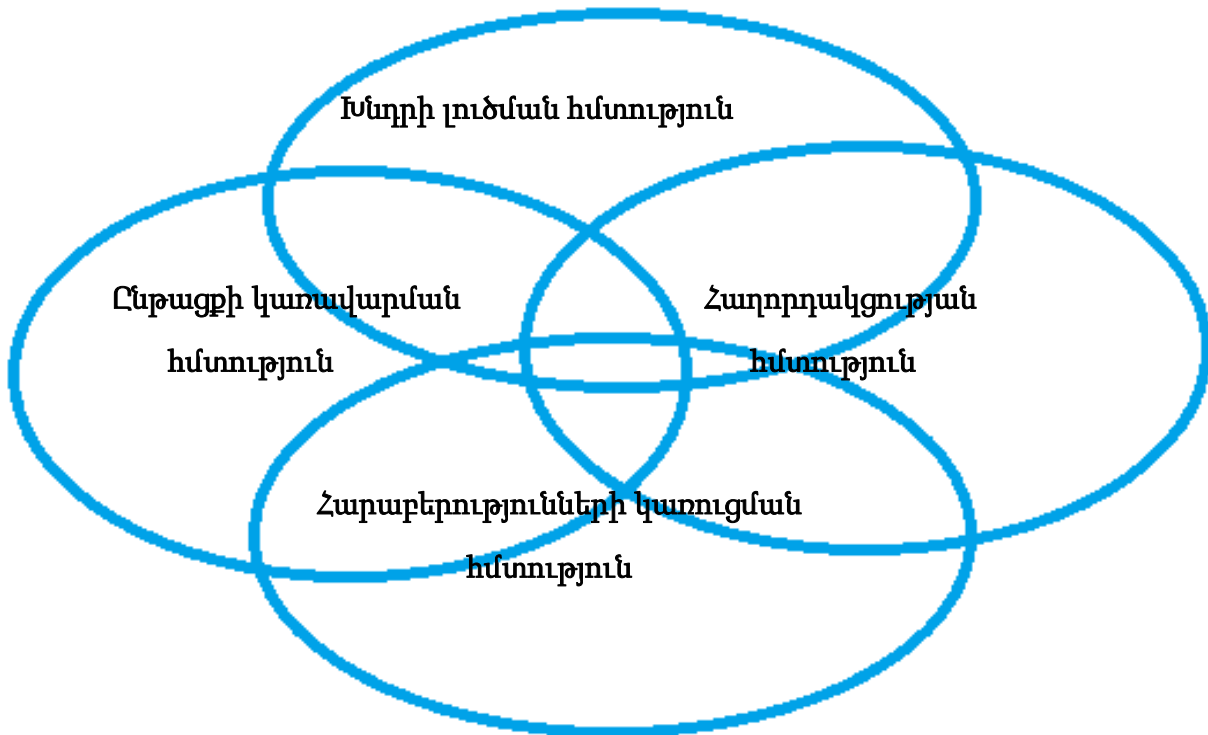
Հասնել փոխըմբռնման, վերացնել տարաձայնությունները, համատեղ գործողությունների արդյունքում գալ ընդհանուր հայտարարի, թեթևացնել մթնոլորտը, հեշտացնել աշխատանքը, ձևավորել հարգանքի և վստահության մթնոլորտ:

Հայտնի են բանակցությունների երկու տեսակ

	<i>Դիրքային բանակցություն</i>	<i>Ուղղորդված բանակցություն</i>
Հիմնված է	Անձի հոգեբանական «ես»-ի վրա	«Դիվանագիտության» վրա
Ակնկալիք	Սեփական անձի համար լավագույն լուծումը ստանալը	Փոխադարձ համաձայնության ձեռքբերում
Լուծման տրևականությունը	Մեկանգամյա	Երկարատև
Մոտիվացիա	Սեփական շահ	Բոլոր կողմերի շահերը
Մեթոդներ	Անձնական մոտեցում	Տարբեր տարբերակների դիտարկում, առավելագույն ջանքերի ներդնում
Արդյունք	Սեփական ցանկությունների բավարարում	Կողմերի հետաքրքրությունների բավարարում

Ճիշտ տեղեկատվության հասանելիության կարևորությունը





Արդյունավետ բանակցության համար կարևոր նախապայման է՝ **Վստահությունը**:
Վստահության բաղադրիչները՝

➤ **Հուսալիություն**

Մենք վստահում ենք ինչ-որ մեկին, երբ նրա վրա կարող ենք հույս դնել՝ հատկապես երբ մենք խոցելի ենք:

➤ **Փոխադարձություն**

Մենք սպասում ենք, որ դիմացինը հակված է պատասխանել նույն կերպ:

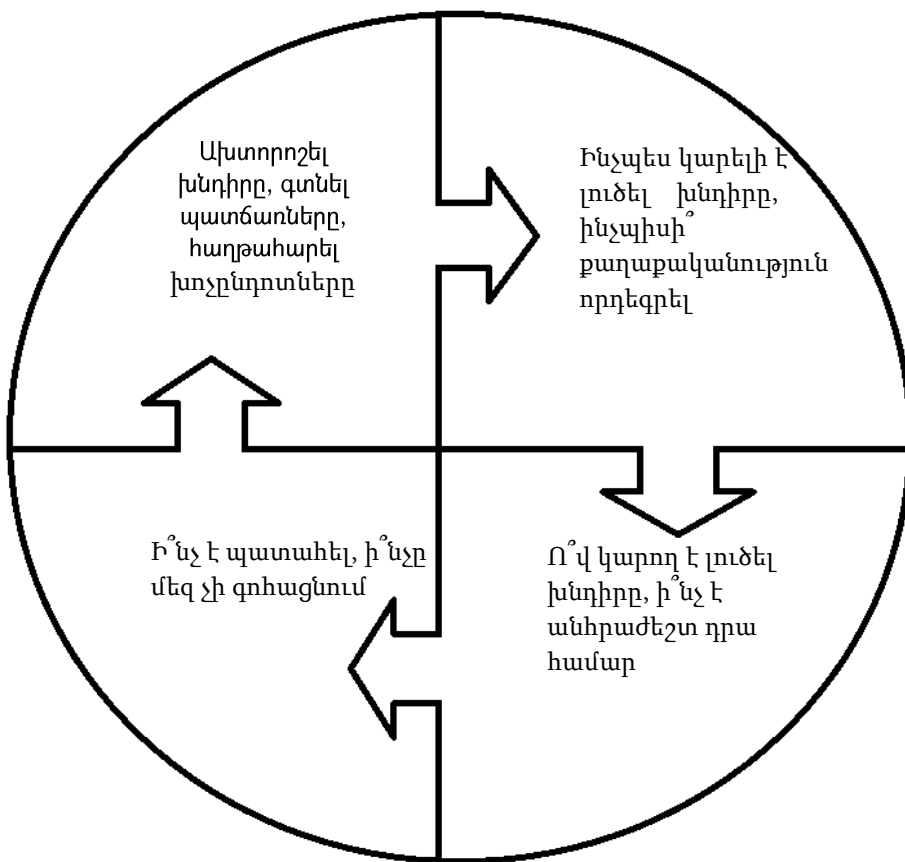
➤ **Կանխատեսելիություն**

Կանխատեսելիությունը նվազեցնում է անորոշությունը և ընդլայնում վստահությունը, անկանխատեսելիությունը մեծացնում է անվստահությունը:



<i>Առկա է վստահությունը</i>	<i>Բացակայում է վստահությունը</i>
<i>Կողմերը միմյանց հավատում են</i>	<i>Կողմերը չեն հավատում միմյանց</i>
<i>Կողմերը լսում են միմյանց</i>	<i>Կողմերը չեն լսում միմյանց</i>
<i>Փորձում են պահպանել ունեցած վստահությունը, հարաբերությունները</i>	<i>Բացակայում է հարաբերությունների կորստի վտանգը</i>
<i>Կողմերը կարող են պայմանավորվել</i>	<i>Դժվար է պայմանավորվել</i>

Բանակցություններն ու հարաբերությունների բարելավումն անընդհատ գործընթաց է, այն կրկնվող ցիկլ է մեր կյանքում և կազմակերպչական գործընթացներում:



**ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ
(ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՁԵՎԵՐ)**

Օրինակելի ձև

Թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Որոշում _____-Ա

նշվում է հերթական համարը

« _____ » _____ 20 թ.

Քվեարկության սենյակում միաժամանակյա գտնվելու իրավունք ունեցող դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների առավելագույն թիվը սահմանելու մասին

Թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն արձանագրում է, որ քվեարկության սենյակում ժամը _____-ի դրությամբ գտնվում են թվով ___ տեղական դիտորդ, թվով ___ զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներ, այսինքն՝ քվեարկության սենյակում միաժամանակ ներկա են գտնվում _____ տեղական դիտորդ և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներ, որն ակնհայտորեն խաթարում է քվեարկության բնականոն ընթացքը:

Հիմք ընդունելով ՀՀ ընտրական օրենսգրքի 65-րդ հոդվածի 7-րդ մասի դրույթները՝ թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը **որոշեց**

1. Սահմանել թիվ ___ / ___ տեղամասային կենտրոնի քվեարկության սենյակում միաժամանակյա գտնվելու իրավունք ունեցող դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների առավելագույն թիվը՝ _____:

2. Արգելել նոր դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների մուտքը քվեարկության սենյակ և նոր դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների մուտքը թույլատրել քվեարկության սենյակ միայն համապատասխանաբար ներկա դիտորդների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների դուրս գալուց հետո:

Հանձնաժողովի նախագահ	նշվում է «կողմ եմ» բառերը, եթե կողմ է որոշմանը	նշվում է «դեմ եմ» բառերը, եթե դեմ է որոշմանը	անունը, ազգանունը	ստորագրությունը
Հանձնաժողովի քարտուղար				
Հանձնաժողովի անդամներ՝				

Հանձնաժողովի որոշումն ընդունվում է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առավելագն 2/3-ով (6 կողմ):

Հանձնաժողովի նախագահ

ստորագրություն

Կ.Տ.

Օրինակելի ձև

Թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Որոշում _____ -Ա

նշվում է հերթական համարը

« _____ » _____ 20 թ.

Դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին, վստահված անձին նախազգուշացնելու մասին

Թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն արձանագրում է, որ

նշվում է վստահված անձի, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցչի, դիտորդի անունը, ազգանունը

խոչընդոտել է հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը, նիստի բնականոն ընթացքը, խախտել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգը, անհարգալից վերաբերմունք է դրսևորել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նկատմամբ:

Հիմք ընդունելով Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի 2016թ. հունիսի 17-ի N 35-Ն որոշման 3-րդ հավելվածի 33-րդ կետը՝ թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը որոշեց _____ -ի

նշվում է վստահված անձի, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցչի, դիտորդի անունը, ազգանունը

նկատմամբ կիրառել նախազգուշացում:

Հանձնաժողովի նախագահ	նշվում է «կողմ եմ» բառերը, եթե կողմ է որոշմանը	նշվում է «դեմ եմ» բառերը, եթե դեմ է որոշմանը	անունը, ազգանունը	ստորագրությունը
Հանձնաժողովի քարտուղար				
Հանձնաժողովի անդամ՝				
Հանձնաժողովի անդամ՝				
Հանձնաժողովի անդամ՝				
Հանձնաժողովի անդամ՝				
Հանձնաժողովի անդամ՝				
Հանձնաժողովի անդամ՝				

Որոշումն ընդունվում է, եթե կողմ է քվեարկել նիստին ներկա հանձնաժողովի անդամների թվի կեսից ավելին:

Հանձնաժողովի նախագահ

ստորագրություն

Կ.Տ.

Ծանոթացա: _____

նշվում է այն անձի անունը, ազգանունը, ում նկատմամբ կիրառվել է նախազգուշացումը

ստորագրություն

Օրինակելի ձև

Թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Որոշում _____-Ա

նշվում է հերթական համարը

« _____ » _____ 20 թ.

Դիտորդին, զանգվածային լրատվության միջոցի ներկայացուցչին հանձնաժողովի նիստից և տեղամասային կենտրոնից հեռացնելու մասին

Թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն արձանագրում է, որ _____ -ի

նշվում է զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցչի, դիտորդի անունը, ազգանունը

նկատմամբ կիրառվել է նախազգուշացում:

Նախազգուշացումից հետո, _____ -ը

նշվում է զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցչի, դիտորդի անունը, ազգանունը

խախտում է Ընտրական օրենսգրքի պահանջներն այն եղանակով, որն էապես խաթարում է ընտրական հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը, քվեարկության բնականոն ընթացքը՝ _____

_____ :

նկարագրվում է խախտում հանդիսացող արարքը,

Հիմք ընդունելով Ընտրական օրենսգրքի 31-րդ հոդվածի պահանջները՝ թիվ ___/___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը որոշեց _____ -ին

նշվում է զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցչի, դիտորդի անունը, ազգանունը

հեռացնել _____

_____ :

նշել Հանձնաժողովի նիստից՝ նշելով օրը և ժամը, կամ քվեարկության օրը՝ քվեարկության սենյակից և տեղամասային կենտրոնից՝ նշելով տեղամասի համարը

Հանձնաժողովի նախագահ	նշվում է «կողմ եմ» բառերը, եթե կողմ է որոշմանը	նշվում է «դեմ եմ» բառերը, եթե դեմ է որոշմանը	անունը, ազգանունը	ստորագրությունը
Հանձնաժողովի քարտուղար				
Հանձնաժողովի անդամներ՝				

Հանձնաժողովի որոշումն ընդունվում է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն 2/3-ով (6 կողմ):

Հանձնաժողովի նախագահ

_____ ստորագրություն

Կ.Տ.

Ծանոթացա: _____

նշվում է այն անձի անունը, ազգանունը, ում նկատմամբ կայացվել է հեռացնելու մասին որոշում

ստորագրություն

Օրինակելի ձև

Թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողով

Որոշում _____-Ա

նշվում է հերթական համարը

« _____ » _____ 20 թ.

Վստահված անձին հանձնաժողովի նիստից և տեղամասային կենտրոնից հեռացնելու մասին

Թիվ ___ / ___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն արձանագրում է, որ _____ -ի

նշվում է վստահված անձի անունը, ազգանունը

նկատմամբ կիրառվել է նախազգուշացում:

Նախազգուշացումից հետո, _____ -ը

նշվում է վստահված անձի անունը, ազգանունը

խախտում է Ընտրական օրենսգրքի պահանջներն այն եղանակով, որն էապես խաթարում է ընտրական հանձնաժողովի բնականոն աշխատանքը, քվեարկության բնականոն ընթացքը՝ _____

_____ :

նկարագրվում է խախտում հանդիսացող արարքը,

Հիմք ընդունելով Ընտրական օրենսգրքի 34-րդ հոդվածի պահանջները՝ թիվ ___/___ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը որոշեց _____ -ին

նշվում է վստահված անձի անունը, ազգանունը

հեռացնել _____

_____ :

նշել Հանձնաժողովի նիստից՝ նշելով օրը և ժամը, կամ քվեարկության օրը՝ քվեարկության սենյակից և տեղամասային

կենտրոնից՝ նշելով տեղամասի համարը

Հանձնաժողովի նախագահ	նշվում է «կողմ եմ» բառերը, եթե կողմ է որոշմանը	նշվում է «դեմ եմ» բառերը, եթե դեմ է որոշմանը	անունը, ազգանունը	ստորագրությունը
Հանձնաժողովի քարտուղար				
Հանձնաժողովի անդամներ՝				

Հանձնաժողովի որոշումն ընդունվում է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ծայների առնվազն 2/3-ով (6 կողմ):

Հանձնաժողովի նախագահ

_____ ստորագրություն

Կ.Տ.







Ծանոթացա: _____

նշվում է այն անձի անունը, ազգանունը, ում նկատմամբ կայացվել է հեռացնելու մասին որոշում

ստորագրություն

ՄԵԿԻՑ ԱՎԵԼԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԵՐԻՆ ՀԱՏԿԱՑՎՈՂ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐ

	Անվանում	Քանակ	Նպատակ	Նկար
1	Ճամպրուկ	1	Տեխնիկական սարքավորումն ապահով պահելու և տեղափոխելու համար:	
2	Տեխնիկական սարքավորում	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Քվեարկության ընթացքում ընտրողներին գրանցելու համար:	
3	Թղթի գլան	3 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Քվեարկության կտրոններ և տեղեկանքներ տպելու համար:	
4	Տեխնիկական սարքավորման հոսանքի լար	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Սարքավորումը հոսանքին միացնելու համար:	
5	Հոսանքի տատանումներից պաշտպանող սարք	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Սարքավորումը հոսանքի տատանումներից պաշտպանելու համար:	
6	Ստիլուս-գրիչ	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Սարքավորման էկրանին հեշտությամբ աշխատելու համար:	
7	Կտոր	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Մատնահետքերի ընթերցման սկաները և սարքավորման էկրանը մաքրելու համար:	

8	Ռաուտեր	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Տեխնիկական սարքավորումների միջև ներքին ցանց ստեղծելու համար:	
9	Ցանցային լար	Ըստ ընտրական տեղամասում առկա տեխնիկական սարքավորումների թվի	Տեխնիկական սարքավորումները ռաուտերին միացնելու համար:	
10	Ռաուտերի հոսանքի լար	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Ռաուտերը հոսանքին միացնելու համար:	
11	Անխափան անուցման սարք (UPS)	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Էլեկտրաէներգիայի անջատման դեպքում ռաուտերի անուցումն ապահովելու համար:	
12	Մասնագետի գործառույթների հուշաթերթ	1 հատ յուրաքանչյուր ճամպրուկում	Մասնագետի հիմնական գործառույթներ վերաբերյալ (դրված է ճամպրուկում):	
13	Հոսանքի երկարացման լար	3 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Անհրաժեշտության դեպքում հոսանքի վարդակներին հասնելու համար:	
14	Մասնագետի կողմ պարունակող ծրար	1 հատ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի համար	Պարունակում է մասնագետի վեցանիշ կոդը:	

Քվեարկության օրը վիճակահանությամբ գործառույթների բաշխման համար նախատեսված թերթիկներ, եթե ընտրական տեղամասում ընտրողների թիվը 1200-ից ավել է:

Ցուցակ 1	Ցուցակ 2
Քվեաթերթիկ 1	Քվեաթերթիկ 2
Քվեատուփ	

Քվեարկության օրը վիճակահանությամբ գործառույթների բաշխման համար նախատեսված թերթիկներ, եթե ընտրական տեղամասում ընտրողների թիվը 1200-ից պակաս է:

Ցուցակ 1	
Քվեաթերթիկ 1	
Քվեատուփ	

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ.....	3
ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ....	4
ՎՍՏԱՀՎԱԾ ԱՆՁԻՆՔ, ԴԻՏՈՐԴՆԵՐ, ԱՅՑԵԼՈՒՆԵՐ ԵՎ ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՑԻՉՆԵՐ.....	9
ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ, ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՍԵՆՅԱԿ.....	17
ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ.....	19
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ ԿԱԶՄՎՈՂ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԼՐԱՅՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿ.....	20
ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅՆԱՅՈՒՄԸ ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ.....	20
ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՑ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽՈՐԴ ՕՐԸ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ՍՏԱՆԱԼԸ.....	21
ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽՈՐԴ ՕՐԸ.....	22
ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐԸ.....	24
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՍԿԻՋԲԸ.....	28
ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ.....	29
ՀԱԿԻՐՃ ՈՒՂԵՅՈՒՅՑ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՅՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՆԵՐԱՌՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ.....	41
ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՓԱԿՈՒՄԸ.....	43
ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿԱՎՈՐՈՒՄԸ.....	45
ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ (ԱՆԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ) ԲՈՂՈՔԱՐԿԵԼԸ.....	50
ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄԸ.....	52
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1.....	64
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2.....	68
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3.....	71
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4.....	73